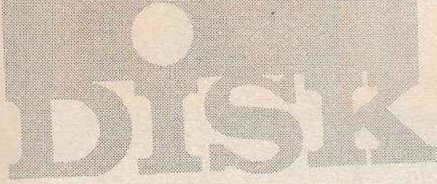
1978
haziran
4 (42)

İŞÇİ SINIFI ÜCRETLERİN DONDURULMASINA İZİN VERMEYECEKTİR



DİSK

TÜRKİYE
DEVRİMCİ İŞÇİ SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
AYLIK YAYINI



İÇİNDEKİLER

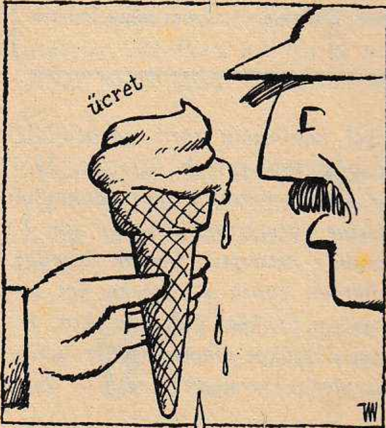
Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına Abdullah Baştürk, Yazı İşleri Müdürü: Yücel Yaman, Merter Sitesi Topkapı İstanbul, 75 15 53, Basım: Gözlem Ofset, Kapak ve Karikatür: Tan Oral, İç Desenler: Seydali Gönel, Son Baskı Tarihi: 10 Haziran 1978

1978
haziran
4 (42)

DİSK

ÜCRETLERİN DONDURULMASI HAKİM SINIFLARA YARAR.

İŞÇİ SINIFI ÜCRETLERİN DONDURULMASINA İZİN VERMEYECEKTİR



Kapitalist sınıfın özellikle ekonomik bunalım günlerinde sık sık ortaya sürdüğü bir görüş vardır: «Hayat pahalılığını yaratan şey, işçi ücretlerinin artmasıdır. Hayat pahalılığının önüne geçmek için işçi ücretleri sınırlandırılmalıdır.» Seçim sırasında halkımıza daha geniş demokratik haklar ve daha ileri yaşam düzeyi vadedederek oyların büyük bir kısmını almış olan CHP'nin ağırlıkta olduğu hükümet de soruna aynı biçimde baktığını ortaya koydu. Yetkililer bir yandan işçilerin ücret artışı isteklerinin çok aşırı olduğundan, bunlara katlanmanın mümkün olmadığından söz ederken, öte yandan işçilerin yönetime katılarak yapılacakların sorumluluğuna da ortak olmalarını önerdiler. Önümüzdeki günlerde ücretlerin sınırlandırılması sorunu enine boyuna tartışılacaktır elbette. Bu nedenle bu sorun üzerinde ayrıntılı bir biçimde durmak gerekli.

"İşçinin yönetime katılması, iş verimini artırıyor"

19 Mayıs 1978 (Günaydın)

Günümüzde herkes fiyat artışlarından şikayetçi. Hatta zaman zaman büyük tekelci kapitalistler bile sözde fiyat artışlarından şikayet ediyorlar. Bu şikayetler kapitalistlerin safındaki iktisatçılar tarafından hemen istismar ediliyor. Deniliyor ki «fiyat artışlarının nedeni işçi ücretlerinin aşırı bir biçimde artmasıdır. İşçiler aşırı ücret zammı alınca, ücretler başıboş artınca, bu, maliyet fiyatlarına yansır, böylece fiyatlar artar, enflasyon gelişir. Bu gidişe dur diyebilmek için ücretlere Batı'da olduğu gibi yıllık ücret artışı tavanları konulmalıdır.» *Nitekim Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu'nun Genel Kurulunda ücretlere tavan uygulanmasının genel politika haline gelmesi istenmiştir.*

Hemen baştan belirtelim ki, işçilerin sendikaları kanalıyla daha yüksek ücret artışı istemeleri fiyatların artmasının bir SESEBİ *değil* SONUCUDUR.

Sosyal Sigortalar Kurumu'nun ücretlere ilişkin istatistiklerine ve Ticaret Bakanlığı tarafından düzenlenmekte olan İstanbul Geçinme Endeksi'ne göre 1977 yılında işçilerin eline geçen paranın tüketeceği mallar karşısındaki satın alma gücünü gösteren gerçek işçi ücretlerinden son beş yıldan bu yana ilk kez düşme görülmüştür. Aşağıdaki tablodan da iyice anlaşılacağı gibi 1977 yılında cari ücretlerde yüzde 17 oranında artış kaydedilirken, geçinme endeksleri ise yüzde 26 oranında artmıştır.

İŞÇİ ÜCRETLERİ

Yıllar	Cari Ücretler	Yüzde Değişim	Fiyat Endeksi	Yüzde Değişim	Reel Ücretler	Yüzde Değişim
1970	35.32	—	100	—	35,32	—
1971	39,32	11,3	119,0	19.0	33,04	— 6,5
1972	42,88	9,1	137,3	15.4	31,23	— 5,5
1973	51,71	20,6	156,6	14.1	33,02	5,7
1974	68,30	32,1	194,0	23.9	35,21	6,6
1975	85,60	25,3	235,1	21.2	36.41	3,4
1976	115,30	34,7	276,1	17.4	41.76	14.7
1977	135.05	17,1	347,9	26.0	38.82	— 7,0

Ücretler : Günlük ortalama ücretler.

Gerçek ücretlerin hesaplanmasında uluslararası istatistiklerde Türkiye yerine kullanılan İstanbul Şehri Geçinme Endeksi'nden yararlanılmıştır.

İşçi yan ödemelerinden daha çok vergi kesilecek

10 Nisan 1978 (Cumhuriyet)

12 Mart faşist döneminde, işçi haklarının zorla gaspedildiği bir dönem içinde, düşme gösteren gerçek ücretler, 1977 yılında yeniden düşmüştür. Öte yandan Ticaret Bakanlığı tarafından düzenlenen fiyat istatistiklerine göre İstanbul ilinde son 12 ay içinde tüketici fiyatları % 59 oranında artmıştır. Gerçek ücretler, brüt ücretlere göre değil de, kesintilerden sonra ele geçen net ücretlere gör hesaplandığında durumun çok daha kötü olduğu açıktır. Fiyatlar arttıkça, işçilerin gerçek ücretleri düştükçe elbette işçiler ücretlerinin satın alma gücünü, yaşam düzeylerini koruyabilmek için daha yüksek ücret zammı istemektedirler.

Kapitalistlerin fiyat artışlarında şikayetçi görünmeleri hiç önemli değildir. Gerçekte kapitalistler sürekli olarak fiyat artışlarından yanadırlar. İşçilerin gerçek ücretlerini düşürme, fiyat artışları ile kârlarını arttırma temel amaçlarıdır. Tekelci kapitalistler üretilen bir malın tüketicinin eline geçmesine kadar dağıtım şirketleri ile, öbür aracılara giden paylarla fiyatları biraz daha yükselterek kârlarını arttırmaktadırlar.

Elkonulan artı değerin parçaları olan rant, faiz, kâr oranlarının sürekli artırılması pahalılığın gerçek nedenidir.

Kapitalistler kendilerinin fiyat artışı isteklerini sürekli olarak işçilerin ücret artışı istekleri ile aynı zamanlara rastgetirerek malların fiyatlarının artmasının sorumluluğunu böylece işçilerin sırtına yüklemek istemektedirler.

"İşçiler, işyeri yönetimine ve sorumluluğuna katılmalı"

24 Mayıs 1978 (Günaydın)

ÜCRETLERİN MALİYET FİYATLARI İÇİNDEKİ YERİ % 11

İkinci olarak ücretlerin toplam maliyet içindeki payı yüzde 100 değildir ki kapitalist sınıfın demegoji yaparak öne sürdüğü gibi ücretler fiyatları belirlesin. Ücretlerin tek başına maliyet fiyatlarını belirlemesine ilişkin ifadeler, gerçekte burjuvazinin en sık dile getirdiği saptırmalardır.

Devlet İstatistik Enstitüsünün kapitalistlerin beyanlarına göre düzenlediği İmalat Sanayii Anketlerine göre ücretlerin maliyet içindeki payı ortalama olarak % 10 - 11 dolaylarındadır.

Başbakanlığa bağlı olarak çalışan Devlet Plânlama Teşkilâtının yaptırmış olduğu resmi bir araştırmaya göre ise Türkiye'de ücretler maliyet giderlerinin ancak % 5 - 15'ini oluşturmaktadır.

Bu anlamda ücretlerdeki artışın maliyet fiyatlarına yansıması bu oranlara göre gerçekleşmektedir. Sözgelimi maliyet içinde % 10 oranında yer tutan ücretlere yüzde 50 oranında zam yapılması gerçekte malın fiyatını % 5 oranında etkilemektedir. Kapitalist sınıfın önde gelen iktisatçıları, yazarları konuyu tam tersine yansıtmak için aşırı çaba harcamaktadırlar.

Ücret artışları sınırlandırılıyor

Başbakan Ecevit, toplu sözleşme düzeninin çığırından çıkacak düzeye geldiğini söyledi

10 Mayıs 1978 (Günaydın)

Malların fiyatlarını yalnız ücretler değil, aynı zamanda ve esas olarak kârlar etkiler. Türkiye'de maliyet yapısı içinde önemli bir yer tutan kârlar arttığı zaman maliyet fiyatları da artar. Bugün Türkiye'de yapılan hesaplamalara göre sömürü oranı, kapitalistlerce el konulan artıdeğerler, ücretlerin kabaca üç mislidir. Bu açıdan bakıldığında kârların hayat pahalılığına, enflasyona katkısı, ücretlerden üç kat daha fazladır.

Ancak ücret-fiyat tartışmalarında sürekli olarak ücret artışlarının fiyat artışlarını belirlediği açıklanır, kâr artışlarının fiyatları nasıl arttırdığı anlatılmaz. Böylece kâr el sürülmez kutsal pay *olarak kabul edilir.*

Üçüncü olarak, yukarda tabloda verdiğimiz ücret-fiyat artışları tartışmalarında, sürekli olarak SSK üyesi işçilerin ücretleri temel alınır. Elimizdeki istatistk bilgiler SSK'lı işçileri kapsamaktadır. Ancak bugün Türkiye'de çalışabilir nüfusun bel-

4 kişilik bir ailenin aylık beslenme gideri 4 bin 480 liraya yükseldi

22 Mayıs 1978 (Günaydın)

Pamuklu ve yünlü dokumalar ile süt ve sütlü mamüllere zam var

13 Mayıs 1978 (Cumhuriyet)

li bir kesimi SSK üyesidir. Sigortasız işçilerin sigortalı işçilere oranla çok daha az ücret aldıkları hekerşçe bilinen bir gerçektir. Yani sigortasız işçi ücretlerini de hesaba kattığımızda ücret artışlarının fiyatları aşırı ölçüde arttırdığına ilişkin tezler daha da gülünçleşmektedir.

Dördüncü olarak, Türkiye'de işyerlerinde emeğin verimliliği ve yoğunluğu sürekli olarak artmakta, ancak bu artışlar ücret hesaplamalarına yansımamaktadır. Ücret artışı konusunda ahkâm kesenler emeğin verimliliğinin artışına hiç değinmemektedirler.

Nitekim, Devlet Plânlama Teşkilâtının hesaplamalarına göre Türkiye'de ücret artışları emeğin verimlilik artışının gerisinde kalmaktadır. Türkiye'de emeğin verimliliği artmakta, ama ücretler buna paralel olarak artmamakta, buna karşılık kâr oranı düzeyi sürekli olarak yükselmektedir.

Beşinci olarak, fiyat artışlarına neden olarak sendikaların aşırı taleplerde bulunduğu öne sürülürken, Türkiye'de toplu sözleşme düzeninden ancak bir milyon dolayında sendikalı işçinin yararlandığı gerçeği sürekli olarak gözden uzak tutulmaktadır. Toplu sözleşmelerden yararlanan işçi sayısı toplam çalışanların içinde oldukça küçük bir yer tutmaktadır. Ayrıca sarı sendikaların varlığı, çok sayıda işçinin gerekli ücret artışının çok gerisindeki toplu sözleşmeler kıskacı içinde kıvranmasını getirmektedir.

Kapitalist sınıfın «seçkin» temsilcileri sık sık radyo, televizyon konuşmalarında ya da yavaş yavaş reklâm kölesi haline gelen büyük basında yansıyan demeçlerinde sendikalı işçilerin çok aşırı ücret aldıklarını ve fiyatların bu nedenle çok yükseldiğini belirtirken, özellikle de işçiler ile köylüler arasında yapay düşmanlıklar yaratma çabasındadırlar. Ve bu yaygın propaganda zaman zaman başarılı olmakta, köylüler daha yüksek ücret alan işçilere değişik gözlerle bakmaktadırlar.

Altıncı olarak, özel sektör ile kamu sektörü arasında ücretler açısından önemli farklılıklar vardır. Genellikle kamu sektöründeki ücretler, özel sektördeki ücretlere oranla daha yüksektir. Özel sektördeki kârlılık durumları, işyeri büyüklükleri, bu sektördeki sendikaların daha değişik ücret taleplerinde bulunmalarını getirmektedir. Özellikle verimliliğin hızla arttığı, otomasyonun yaygınlaştığı özel sektörde giderek bilinçlenen ve yarattığı zenginlikten aldığı payla, kapitalistlerin el koyduğu artı-değeri karşılaştırabilen bilinçli işçiler ve işçi temsilcileri daha ileri hak istemektedirler.

Sık sık ücretlerin denetlenmesini isteyen kimseler elbette kira ve kârların denetlenmesini önermemektedirler. Kiralar hızla artarken, kârlar akıl almaz bir biçimde yığılırken, tüm sorumluluklar işçi sınıfına bırakılmak istenmekte, tüm zenginliklerin yaratıcısı olan ve haklı olarak yarattıklarının tamamına sahip olmak için mücadele eden işçilerin sömürücü egemen sınıf ve tabakalar lehine fedakârlık etmesi beklenmektedir.

DİSK, UZLAŞMA YOLUNU DEĞİL, MÜCADELE YOLUNU SEÇMİŞTİR.

Öte yandan Türkiye'de ücretlerin sınırlandırılması sorununa politik açıdan da yaklaşmak gereklidir.

Enflasyona neden olarak toplu sözleşme düzenini gören kimseler ücret artışlarının denetim altına alınmasını savunurken, somut olarak ücretlerin belirli bir yüzde ile sınırlandırılmasını savunurken, İngiltere, Federal Almanya ya da İsveç gibi ülkelerden örnek vermektedirler. Ancak hemen belirtelim ki, bilimsel yaklaşımlar, kopyacılığı artık çoktan aşmıştır.

Söz gelimi, bugün İngiltere'de tek büyük işçi konfederasyonu olan TUC ile İşçi Partisi hükümeti arasında bir anlaşma yapılarak, ücret artışları belli bir oranla sınırlandırılmıştır. Ama şu gözden kaçırılmamalıdır ki, TUC ile iktidardaki işçi partisi arasında organik bir ilişki vardır. Parti tüzüğü gereği, Konfederasyon yöneticileri aynı zamanda parti yöneticileri durumundadırlar. Diğer hükümetlere aynı anlayışı göstermemiş olan Konfederasyonun ülke yönetiminde söz sahibi olduğu için sorumluluğa da açıkça katılması kendi mantığı içinde doğaldır. Kaldı ki bu uygulamanın da kapitalizmin ömrünü uzatmaya yönelik olduğu ortadadır.

İngiltere'deki, Federal Almanya'daki, İsveçte'teki ya da benzeri ülkelerdeki durumlar Türkiye'dekinden çok farkladır. Kötü ve ucuz kopyacılık Türkiye'de geçerli olamayacaktır.

Bu anlamda son günlerde yeniden sözü edilen «yönetime katılma» ya da «özyönetim» gibi somut olmaktan son derece uzak öneriler, «sömürünün sorumluluğuna katma» modelleri olarak, işçilerin ücret artışlarını denetlemeye, hatta dondurmaya yönelik tezlerdir

Ülkemizin ekonomik koşulları gerçekten son derece kötü bir noktaya ulaşmıştır. Türkiye'nin dövizle ödenmesi gereken dış borçları tutarı 11 milyar dolara yükselmiştir. Dış borçlar ile faizlerinin ödenmesi 2022 yılına kadar uzayacaktır. En yaygın ifadesiyle ülke «70 sente muhtaç» duruma getirilmiştir. Döviz transferleri durmuş, ithâlat yapılamaz olmuştur. Ülkede resmen, 2,5 milyon kişinin işsiz olduğu belirtilmektedir. Hayat pahalılığı almış yürümüştür. Vergi sorunu hâlâ çözümlenmemiş, yeni hükümetin getirdiği vergi tasarısı da asıl vergi kaynaklarına yönelememiştir.

Devlet İstasitsik Enstitüsünün son açıklamalarına göre 1977 yılında gelişme hızı % 8.2 olarak plânlanmışken, gerçekte % 4'lük bir gelişme hızı kaydedilmiştir.

Ancak, bu koşulların sorumlusu işçi sınıfı ve diğer emekçiler değildirler. İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından yayınlanan bir rapora göre batılı ülkeler arasında en çok vergi ve sigorta kesintisi ödeyenler Türkiye'deki ücretliler olmaya devam etmektedirler.

KÖTÜ EKONOMİK KOŞULLARIN SORUMLUSU İŞÇİ SINIFI DEĞİLDİR.

Türkiye'nin içinde bulunduğu kötü ekonomik koşulların yaratılmasına işçi sınıfının bir katkısı olmamıştır. Tekelci kal pitalistler fiyatlar arttırmak için her olanağı değerlendirirlerken, en büyük holdingler zarar ettiklerini beyan ederek vergi ödemezken, sunta-mobilya yolları ile milyonlar kazanılırken, devlet gelirleri tekelci kapitalistlere peşkeş çekilirken işçi sınıfı bu olup bitenlerin sorumluluğuna katılmamıştır. Şu anda içinde yaşadığımız kötü ekono-

Fiyat artışları sonucu gerçek işçi ücretleri sürekli düşüyor

13 Mayıs 1978 (Cumhuriyet)

Fiyat artışları 4 ayda yüzde 23'ü buldu

9 Mayıs 1978 (Günaydın)

Hayat pahalılığı konusunda, Türkiye'ye hiç bir ülke yetişemiyor

20 Mayıs 1978 (Günaydın)

YAĞ FİATLARINA YÜZDE 27-59 ZAM YAPILDI

17 Mayıs 1978 (Tercüman)

mik koşulların sorumlusu işçi sınıfı değildir. Ve kapitalistleri bu dar boğazdan geçirme çabasında da sorumluluk üstlenmeyeceklerdir.

Bu anlamda DİSK, işçi ücretlerinin sınırlandırılmasını amaçlayan her yola, her önleme sonuna kadar karşı duracaktır.

Bu noktada özellikle tartışılması son günlerde yoğunlaştırılan «yönetime katılma» konusu üzerinde de durmak gerekir. DİSK'in bu konudaki görüşü DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK'ün «Yönetim» Dergisine (Sayı: 7) verdiği demeçte açıkca şöyle ortaya konmuştur.

«Biz işçi sınıfımızın ilerici sendikal örgütü olarak, bugün içinde yaşadığımız kapitalist düzenin devamlı olmadığına, işçi sınıfımızın bağlaşığı diğer emekçi sınıflarla birlikte, bu düzeni sosyalizm yönünde değiştireceğine, bunun çabası içinde olduğuna ve bu çabanın gerçekleşeceğine inanıyoruz. O zaman açıktır ki; işçiler ve diğer emekçiler yalnız ekonomik işletmelerin yönetimine değil, fakat tüm memleketin yönetimine katılacaklar, hatta katılmaktan da öte tek egemen olacaklardır. İşçi sınıfımızın temel talebi budur ve zaten toplumsal gelişmemiz ve bunun itici gücü olan sınıf mücadelemiz de bu yöndedir.

«Bu temel görüşten hareket eden Konfederasyonumuzun kapitalizmin ömrünü uzatmayı amaçlayan her türlü önlem ve öneriye karşı olacağı açıktır. *İşverenlerin ortaya atmış oldukları «yönetime katılma» da böyle bir öneridir. İşverenler bu sayede işletmelerinin verimini dolayısıyla da kârlarını arttırabileceklerini ummaktadırlar.»*

DİSK, çalışma ortamının demokratikleştirilmesi yolunda yoğun bir mücadele vermektedir. Hayata geçirilmesi için mücadele ettiği istemleri arasında en önemlileri çalışma ortamının, işyerlerinin demokratikleştirilmesine ilişkin olanlarıdır. DİSK, çalışma ortamının demokratikleştirilmesine katkıda bulunacak tüm yolları her zaman deneyecektir.

Ancak DİSK sömürülmenin sorumluluğuna katılma anlamındaki ya da kapitalizmin ömürün uzatmaya yönelik «yönetime katılma» formüllerine her zaman karşı duracaktır.

DİSK, uzlaşma yolunu değil, mücadele yolunu seçmiş bir kitle ve sınıf örgütüdür. DİSK'in mücadelesinde sömürü koşulları üzerinde uzlaşma diye bir şey yoktur. DİSK, devrimci sendikacılığın ilkeleri doğrultusunda işçilerin ücretlerinin sınırlandırılmasına, işçilerin sınıf bilincinin saptırılmasına, kapitalizmin sürekliliğinin sağlanmasına yönelik tüm modellere, tezlere karşı kararlı bir biçimde mücadele edecektir.

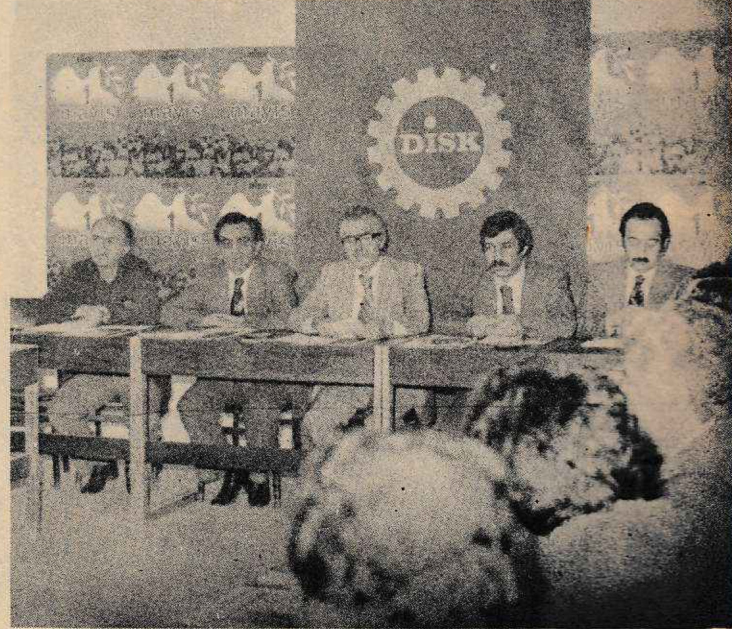
İŞÇİ SINIFININ KURTULUŞU SOSYALİST DÜZENDE GERÇEKLEŞECEKTİR.

İşçi sınıfının kurtuluşu, kapitalizmin ömürün uzatmaya yönelik modellerde değil, işçi sınıfının yoksul ve az topraklı köylüler başta olmak üzere tüm emekçilerle birlikte sürdüreceği örgütlü mücadele ile ulaşılacak olan sosyalist bir düzende gerçekleşecektir ancak.

Çalışma ve yaşama koşullarının düzeltilmesi, daha fazla ücret, daha kısa çalışma süresi, daha fazla yıllık izin, daha sağlıklı çalışma koşullarının... elde edilmesi mücadelesi, Türkiye işçi sınıfının bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin bütünlüğü içinde anlam kazanacaktır.

ASGARİ ÜCRET VERGİ DIŞI OLMALIDIR

DİSK Başkanlar Konseyi iki gün süren çalışmaları sonucunda 1 Mayıs törenlerini, vergi yasa tasarısını, sendikal hak ve özgürlükleri kısıtlamaya yönelik girişimleri değerlendirdi. Toplantıdan sonra DİSK Genel Başkanı Abdullah BAŞTÜRK bir açıklama yaparak Başkanlar Kurulu'nun görüşlerini kamuoyuna duyurdu :



"Konsey, özellikle vergi tasarısı konusunda DİSK'in yaptığı, emekçi sınıfların çıkarlarını gözeten araştırma çalışmalarının sonuçlarını hükümete ve ilgili çevrelere duyurmayı ve gerçekleştirilmesi için etkin çalışmalarda bulunulmasını karar altına almıştır.

Konsey, Anayasa'nın 61. maddesinin «herkes kamu giderlerini karşılamak üzere malî gücüne göre yükümlü» **olduğu ilkesini belirtir. Tasarının da bu ilkeye uyması zorunluluğunu açıklar.**

Konsey, lüks tüketimin vergilendirilmesini, çok kazançlılardan kazançları oranında vergi alınmasını ve emekçi halkın yaşam standardını yükseltecek girişimleri, ilke olarak desteklemeyi karar altına alır."

Başkanlar Konseyi'nin, bunlardan başka, özellikle işçi sınıfımızı ve çalışan emekçi halkımızı doğrudan ilgilendiren konularda görüşleri özetle şöyle belirtilmiştir :

- **Asgarî ücret her düzeyde ve her zaman vergi dışı olmalıdır.**
- **Toplu iş sözleşmesi ve yasalarla kazanılmış yan gelirler vergi dışı tutulmalıdır. Bunların dışındaki yan gelirler vergilendirilmelidir.**
- **Taşınmaz malların vergilendirilmesinde, vergilerin emekçi halka yansıtılması engellenmelidir. (Bunları sağlamanın yolu kiraların dondurulmasından geçecektir.)**
- **Bütün gelirlerin ve harcamaların devletçe bastırılıp dağıtılacak faturalara bağlanması yolunda yeni yöntemler geliştirilmesi vergi kaçakçılığının önlenmesi için halkın denetimine olanak verilmelidir.**
- **Yerel yönetimlerin gelirlerinin arttırılması için yeni yollar ve kaynaklar bulunmalıdır.**
- **Yeni vergilerin tüketiciye yansımasını önleyecek somut önlemler getirilmelidir.**

Konseyimiz, vergi düzenlemelerinin kendi içinde önem taşıdığını ve titizlikle izlendiğini belirtirken, özde gözden kaçırılmaması gerekenin emekçilerin "gerçek geçim düzeyi" olduğunu da önemle belirtir. Tasarının ölü doğmaması için tasarıda cezai müeyyidelerin ağırlıklı olarak yer alması büyük önem taşımaktadır. Bütün bu nedenlerle, Başkanlar Konseyi, yalnız vergi uygulamasıyla gelir dağılımının düzenlenemeyeceğini, genel ücret düzeyi, fiyat artışlarının önlenmesi gibi konularda da emekçilerden yana adımlar atılması gerektiğini belirtir. Emekçi sınıfların çıkarlarını koruyan yeni önlemlerin beklendiğini de önemle belirtir.

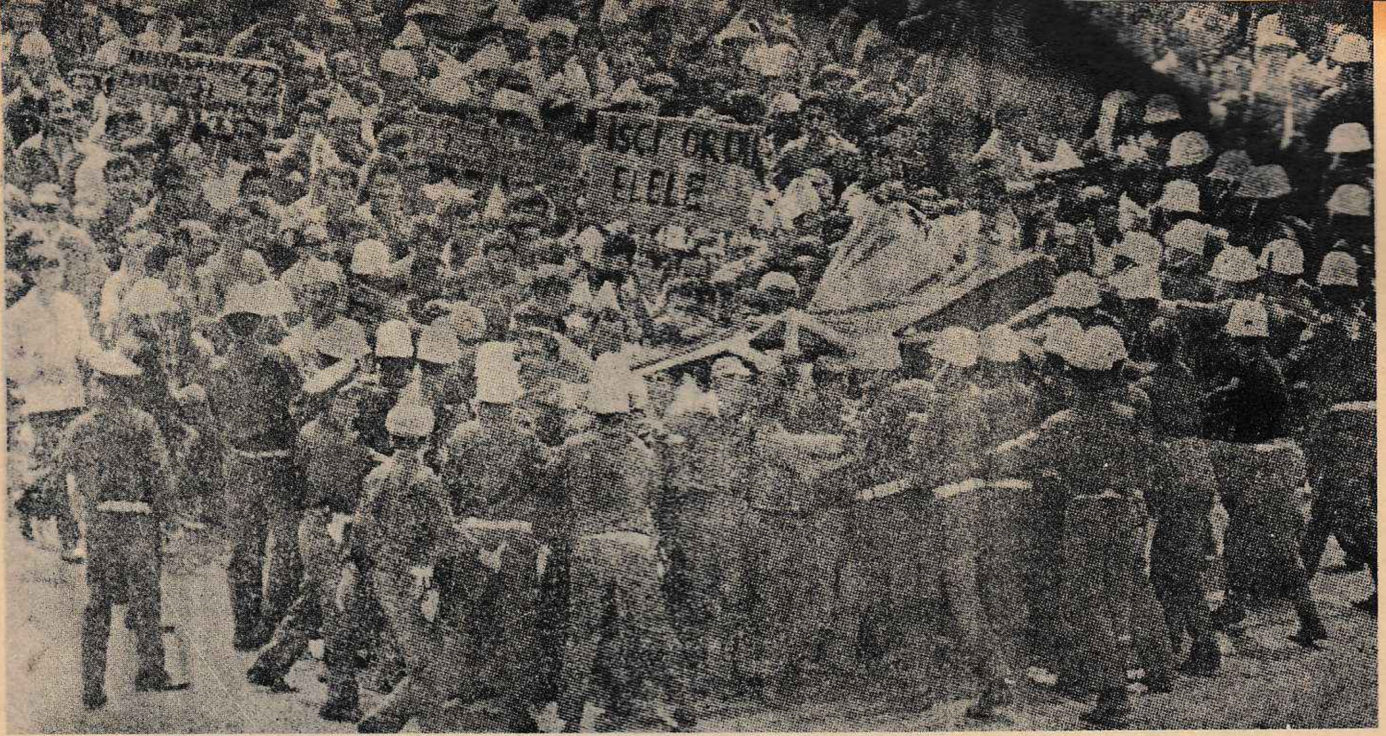
Başbakan Ecevit'in işçi taleplerinin sınırlandırılması doğrultusunda birkaç gün önce açıklanan düşüncelerini ve "İhtisas Mahkemeleri"ne ilişkin çalışmaları dikkatle izlediğini kamuoyuna açıklamayı bir görev olarak kabul eder.

Konsey, işçi sınıfımızın demokratik hak ve özgürlüklerin genişletilmesi mücadelesini gündemden hiç ayırmadan sürdüreceğini, bir anlamda kontrollü sendikacılığı gündeme alan, ücret artışlarını kısıtlamaya yönelik bütün girişimlerin karşısında olacağını, bütün sınıfsal deneylerini bu uğurda kullanacağını belirtir."



8. YILINDA 15–16 HAZİRAN

Türkiye işçi sınıfı 15 Haziran'da, 14 Haziran'dan ilerideydi. Ama bugün 15/16 Haziran 1970'den de daha ileridedir.



Türkiye işçi sınıfı yürüyor. Burjuvazinin, önüne koyduğu engelleri aşarak yürüyor. Demokrasi mücadelesinde başarılar kazanarak, kısıtlamaları etkisizleştirerek yürüyor. Barikatları geçerek ilerliyor. Gücünü, emekçilerin gücüyle birleştirerek, düşmanlarını her geçen gün daha bir köşeye sıkıştırarak hedefine yaklaşıyor.
Türkiye işçi sınıfı, tarihini yaza yaza yürüyor. Tarihine anıtlar dikerek yürüyor. Yılın aylarına, günlerine yeni anlamlar kazandırarak yürüyor. Martlar, Mayıslar, Haziranlar, Eylüller işçi sınıfımızın mücadelesinde sıçrama noktalarının gerçekleştiği günleriyle hafızalara yerleşiyor. İşçi sınıfının uluslararası birlik, mücadele ve dayanışma günleri, Faşizme İhtar eylemleri, DGM direnişleri, 15-16 Haziran yürüyüşleri işçi sınıfımızın ve DİSK'in gücünü, dosta düşmana kabul ettirdiği eylemler olarak, sınıf mücadeleleri tarihimizde yerini alıyor. İşçi sınıfımız ve DİSK her yıl, önemli günlerin yıldönümlerinde geçmiş yılların deneyimlerini sağlıklı bir biçimde yeniden değerlendiriyor.

15-16 HAZIRANIN ANLAMI...

Geçmişin yanılgılarını ve başarılarını, nedenleriyle ele alıp, geleceğe yönelik dersler çıkarıyor. 8 yıl önceki 15-16 Haziran 1970 yürüyüş ve eyleminde işçi sınıfımızın ve DİSK'in tarihindeki önemli günlerden biridir. 1978'de, 15-16 Haziran 1970'e objektif olarak eğilmenin bu anlamda önemi vardır. Büyük 15-16 Haziran deneyiminden yararlı sonuçlar çıkarabilmek için olayı abartma ve küçümseme yanılgılarına düşmeksizin ele almak gereklidir.

Dönemin gerici güçleri, sendikal hakları kısıtlayıcı yasaları gündeme getirmiştir. Amaç sınıf sendikacılığını ve DİSK'i güçsüzleştirmek, sermayenin koltuk altında sendikacılık yapan uzlaşmacı, sarı sendikaları ayakta tutabilmektir.

● *Bir sel gibi akan işçi sınıfımızın önüne yer yer barikatlar kuruldu.*

● Türk-İş yöneticileri ve işveren örgütleri 274 ve 275 sayılı yasalarda yapılacak değişiklikleri bütün güçleriyle savunuyorlardı.

Nitekim 274 sayılı yasayı değiştiren **1317** sayılı yasanın birçok hükümleri TİP'nin başvurusu üzerine **Anayasa Mahkemesi**'nce iptal edildi. **275** sayılı yasada yapılacak değişiklikler ise **Millet Meclisi**'ne sevkedilemedi.

Bu sonuca ulaşmak üzere anayasayı çiğnemekte sakınca görmeyen sermaye iktidarı, hedefine varma yolunu 274 ve 275 sayılı yasaları değiştirmekte görmüştür.

ANAYASAYA AYKIRI...

274 ve 275 Sayılı yasalarda yapılmak istenilen değişiklerin büyük çoğunluğu Anayasa'ya aykırı idi.

Anayasaya aykırılığı mahkeme kararıyla kesinleşen **1317** sayılı yasanın amacı çok açık ortada idi. Yukarıda sıraladığımız yeni maddeler, işçilerin sendikalardan ayrılmasını zorlaştırıyor, yeni sendika kurulmasına engeller çıkarı-

yor, mevcut sendikalardan büyüklerini koruyordu. Konfederasyon olarak sadece **Türk-İş**'e yaşama hakkı tanıyan yasa, **DİSK** üyesi sendikaların dış ilişkiler kurmasını engellemeyi ve **DİSK** üyesi sendikaların mali yönden denetimini **Türk-İş**'e vermeyi de amaçlıyordu.

İŞBİRLİĞİNİN ORTAKLARI

Gerici iktidar bütün bu değişiklikleri işçiler yararına yaptığını, güçlü sendikaların kurulmasından yana olduğunu öne sürüyordu. **Türk-İş yöneticileri** ve **işveren örgütleri** de 274 ve 275 sayılı yasalarda yapılacak değişiklikleri bütün güçleriyle savunuyorlardı. AP hükümeti, sermaye çevreleri ve Türk-İş'in bu işbirliği rastgele oluşmamıştı. Türkiye'nin yaşadığı maddi koşullar, hükümet-sermaye kesimi ve sarı sendikacılar arasındaki ittifakın atak yapmasını zorunlu kılıyordu.

EKONOMİ ZOR DURUMDA

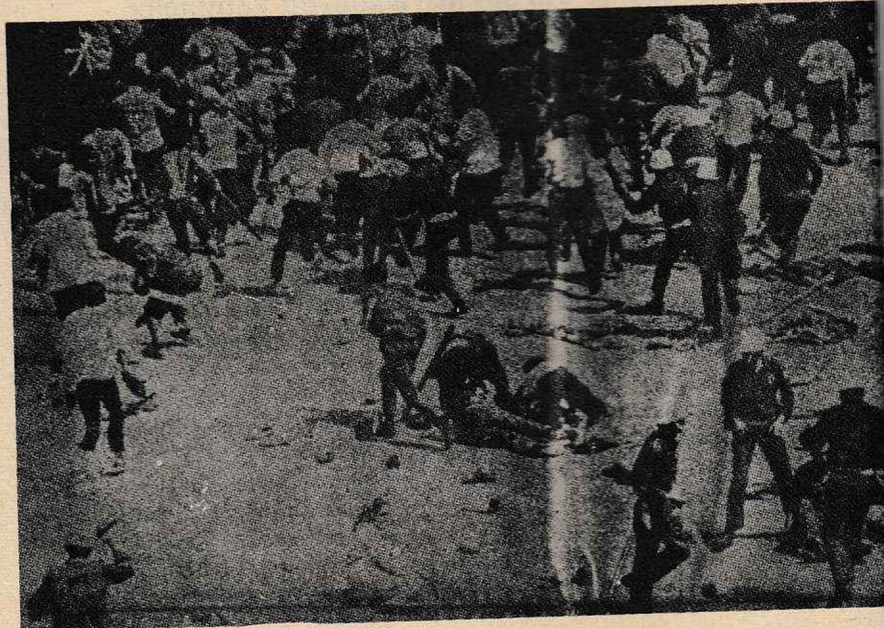
Hükümet sıkışmıştı. 1970'e gelirken döviz ve Türk lirası ile ödenecek borçlar artmış, dış ticaret açığı büyümüş, geçinme endeksleri yükselmiş, millî gelir artış hızı % 5'i geçememiş, gerçek ücretlerdeki artış gerilemiş, işçi ve emekçilerin talepleri bastırılma yoluna gidilmişti. Öte yandan hükümet sanayi burjuvazisinin istemlerini de gerici kapitalist yapı nedeniyle, tümüyle karşılayamıyordu. Sanayi burjuvazisi vergi indirimi, finansman ve ithâlat kolaylığı, kitlelerin satın alma gücünün arttırılması, vergi politikasının tarım kesimi aleyhine, sanayi kesimi yararına düzenlenmesi gibi taleplerinin bir an önce çözümlenmesi için dayatıyordu.

Böylesine maddi koşullar ve işçi sınıfının yükselen politik mücadelesi kitlelerin bilinçlenmesini ve eyleme geçmesini hızlandırıyordu. Kamu kesiminde ve özel kesimde iş yavaşlatma, miting, yürüyüş, grev ve işgaller artıyordu. Bilinçlenmenin gelişmesiyle **Türk-İş**'teki çözülme de hızlanmıştı. DİSK büyürken, **Türk-İş** eriyordu.

Hükümet, sanayi burjuvazisi ve Türk-İş'in çıkarları 274 ve 275 sayılı yasaların değiştirilmesini gerektiriyordu. 15-16 Haziran olaylarını hazırlayan koşullar böylece hazırlandı.

DEĞİŞİKLİK ÖNERİLERİ

- SENDİKALARA ÜYE OLMAK, SENDİKALARIN YETKİLİ ORGANININ OLURUNA BAĞLANIYORDU.
- SENDİKALARDAN AYRILMAK İÇİN NOTER HUZURUNDA BELGE İMZALAMAK KOŞULU GETİRİLİYORDU.
- BİR SENDİKANIN TÜRKİYE ÇAPINDA FAALİYET GÖSTEREBİLMESİNE, KURULU BULUNDUĞU İŞKOLUNDAKİ İŞÇİLERİN EN AZ 1/3'ÜNÜ ÜYE KAYDETMESİ ŞARTIYLA OLANAK TANINIYORDU.
- SENDİKA KURMA HAKKININ KULLANIMI, O İŞKOLUNDA EN AZ ÜÇ YIL FİİLEN ÇALIŞMIŞ İŞÇİLERLE SINIRLANDIRILIYORDU.
- ULUSLARARASI KURULUŞLARA ÜYE OLABİLMEK, ANCAK, EN ÇOK ÜYELİ KONFEDERASYON İÇİN HAK SAYILIYORDU.
- SENDİKALARIN YAPACAKLARI YATIRIMLAR, EN ÇOK ÜYELİ KONFEDERASYONUN OLURUYLA GERÇEKLEŞTİRİLEBİLECEKTİ.
- KONFEDERASYONLARIN KURULABİLMESİ İÇİN TÜM SENDİKA VE FEDERASYONLARIN 1/3'ÜNÜN VE AYRICA SİGORTALI İŞÇİLERİN 1/3'ÜNÜN ÜYE OLMASI ŞARTI KONULUYORDU.
- 275 SAYILI YASA İSE, GREV HAKKININ KULLANILMASINI, BİR HAKEMİN KARARINA BAĞLAYACAK BİÇİMDE DEĞİŞTİRİLMEK İSTENİYORDU.



KURTULUŞ YOLU ANTİ DEMOKRATİK YASALARDA GÖRÜLÜYOR

274 Sayılı yasayı değiştirecek yasa tasarısı 11 Haziran günü Meclis gündemine geldi Siyasî parti grupları adına yapılan knuşmalarda, TİP dışındaki **CHP** dahil tüm partiler tasarıyı destekleyeceklerini belirttiler. Dönemin **AP** ve **GP** gibi gerici partilerinin sözcüleri işçi sınıfına ve **DİSK**'e saldırdılar. **Türk-İş** üyesi sendikaların gerici partilerde köşe kapmış parlamenter başkanları da aynı koroya katıldılar. Sadece o dönemin **TİP** milletvekili **Türkiye Lastik-İş Sendikası Genel Başkanı Rıza KUAS** gerici girişimin karşısında tavır aldı ve **«Kanun bu şekilde çıkarsa DİSK direnecektir. Sorumluluk bu kanunu çıkaranlara aittir»** dedi. Görüşmeler sonucunda oylamaya geçildi. Tasarı 4'e karşı 230 oyla kabul edildi. Tasarının oylandığı oturuma 214 milletvekili de katılmamıştı.

DİSK'TEKİ GELİŞMELER :

Tasarının meclisten geçmesiyle birlikte **DİSK**'te de yoğun bir çalışma başladı. **DİSK Yürütme Kurulu, Yönetim Kurulu**, üye sendikaların yürütme kurulları, sendika yöneticileri ve temsilciler yoğun toplantılarla durumu değerlendirdiler. **DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER** 12 Haziran günü yaptığı açıklamada, **«güçlü sendika isteniyorsa, işçiye referandum hakkı getirilsin»** dedi ve sendika yöneticileri ile işyeri temsilcilerinin 14 Haziran günü toplanacaklarını bildirdi.

14 Haziran toplantısında öncelikle, **DİSK Yönetim Kurulu**'nun yürüttüğü çalışmalar anlatıldı. **274-275** sayılı yasaları değiştirmek üzere hazırlanan tasarıların Anayasaya aykırı olduğu, **DİSK**'in bu konudaki raporunun **Cumhurbaşkanı, Başbakan, Ana muhalefet partisi başkanı** ve tabii senatörlere iletilme girişimlerinde bulunulduğu açıklandı. Eylem komitesinin, anayasal hakları kullanarak direnilmesi önerisi duyuruldu. Söz alan işçi temsilcileri, sermaye iktidarının saldırısına karşı, anayasal direnme hakkını kanları, canları pahasına kullanacaklarını, kazanılmış haklarını çiğnetmeyeceklerini ifade ettiler. Tasarılar geri alınıncaya kadar anayasal direniş yapılması bütün işçi temsilcilerinin isteğiydi.

15 HAZİRAN SABAHI

15 Haziran büyük bir gündü. Türkiye işçi sınıfı uyuyan bir devin kımıldanışı gibi harekete geçiyordu. Eylemin başladığı ilk dakikalarda işçi sınıfı gücünü göstermeye başlamıştı. **Gebze**'de, **Kartal**'da, **Bakırköy**'de, **Eyüp**'te, **Levent**'te, **Topkapı**'da, **Kâğıthane**'de **Silâhtar**'da fabrikalar, birer birer duruyor, üretenler, yaratanlar kazanılmış haklarını çiğnetmeme kararlılığıyla yollara dökülüyorlardı. İşçi sınıfı yürüyor, yürüdükçe büyüyordu. Fabrikalara fabrikalar, işçilere işçiler ekleniyordu. Ve **Türk-İş** hayatın içinde bir kez daha güçsüzlüğünü görüyordu. Sarı

● *İşçiler silâhların, üzerine göğüslerini açarak yürüdüler.*

İşçi sınıfımız 15-16 Haziran'da mücadele tarihine üç şehidinin daha adını yazdı.

sendikacılık kitlelerin önünde duramıyor, sarı sendika üyesi işçiler, **DİSK** üyesi işçilerle birlikte sarı sendikacılığa karşı yürüyorlardı. Sarı sendikacıların geleceklerini kurtarmak için sermayeyle işbirliği yaparak, anti-demokratik yasalar tezgâhlamakta haklı (!) olduklarını ortaya çıkıyordu.

YÜRÜYOR İŞÇİ SINIFI...

Yürüyordu işçi sınıfımız... **Demir Döküm'den, Sungurlar'dan, Otosan'dan Rabak'tan, Philips'ten, Profilo'dan, Arçelik'ten, AEG, Singer, Simko'dan Auer, Magirus, Elfa'dan, Erka'dan, Uzel'den, Grundig'ten, ECA'dan, Vinylex'ten, Aygaz'dan, Türk Kablo'dan, Eternit'ten, Haymak'tan** yüzler binlere, binler onbinlere çoğalıyordu. **Aksan'dan, Cibali Tekel Kutu'dan, Derby'den, Gıslaved'den, Vita'dan, Borusan'dan, Chrysler'den, Devlet Malzeme Ofisi'nden, Esaş'tan, Koruma-Tarım İlâçları'ndan, Mutlu Akü'den, Türkeli'den, Şakir Zümre'den, Nobel'den** direnişe katılıyordu işçiler... **«İşçiyiz, haklıyız, güçlüyüz,»** diyerek **«Satılmış Türk-İş»** diye haykırarak, yürüyorlardı. **«Zincirlerimizden Başka Kaybedecek Şeyimiz yoktur»** pankartlarını taşıyarak yürüyorlardı. İşçiler eylemlerinin nedenini, amaçlarını kamuoyuna duyuruyorlardı:

● **Kadınlar engelleri aşmada, erkek arkadaşlarından bir adım geri kalmadılar.**

«Anayasaya aykırı kanun çıkaranlar işçi düşmanıdır»
«Anayasa ve sendika özgürlüğünü ayaklar altına alanlara derslerini vereceğiz»
«Kanunlar meclisten geri alınıncaya kadar direneceğiz»
Yetmişbin işçi yürüdü **15 Haziran** 1970 günü kadın, erkeği, omuz omuza.



● **Tasarılar geri alınıncaya kadar anayasal direniş yapılması bütün işçi temsilcilerinin isteğiydi.**

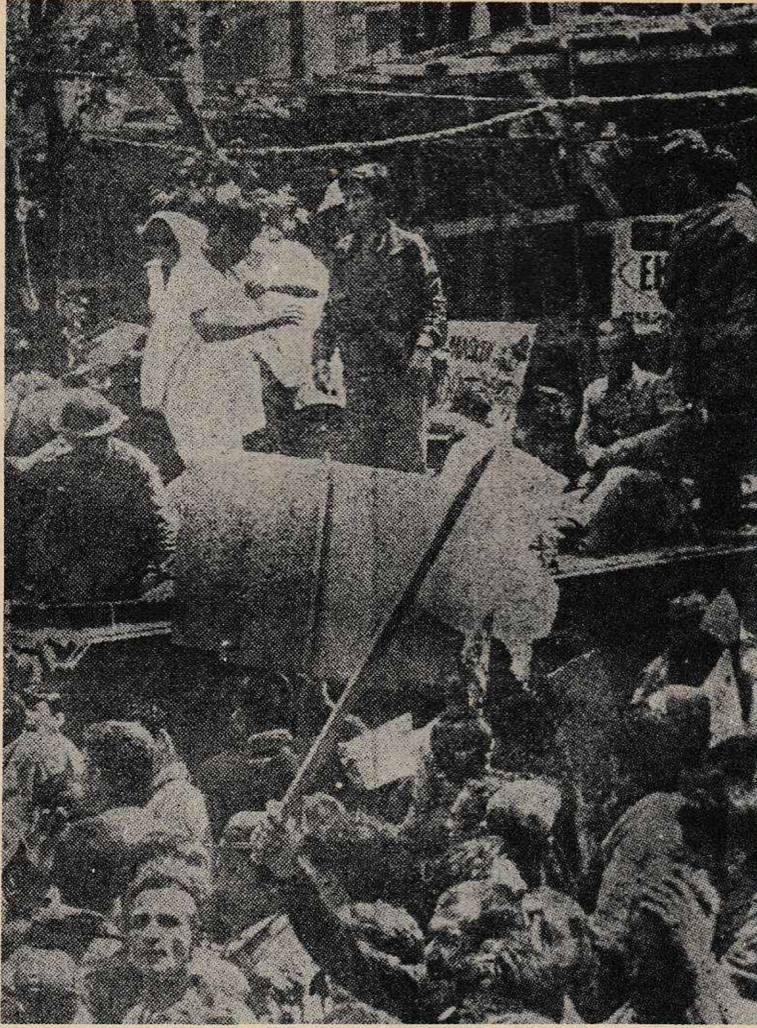
DİSK'in açıklamalarına, demokrat aydınların eleştirilerine o güne değin kulak asmayan burjuvazi birden dikkat kesildi. DİSK'in karşı çıkışını, işçilerin direneceğine ilişkin uyarılarını önemsemeyen burjuva basınında, yürüyen işçiler olayı manşete çıkmıştı. Türkiye işçi sınıfı ağırlığını koyuyordu.

16 HAZİRAN SABAHI...

16 Haziran, 15 Haziran'ı geride bıraktı. İkinci gün yürüyüşler daha güçlü, daha büyük oldu. **İzmit'ten, Gebze'den, Topkapı'dan, İstinye'den, Levent'ten, Eyüp'ten, Edirnekapı'dan, Silâhtar'dan, Kâğıthane'den, Kartal'dan, Üsküdar'dan**, işçiler akıyordu. **15 Haziran**' da tereddüt varsa, **16 Haziran**'da kararlılığa dönüşmüştü. Kafalardaki tereddütler silinmişti. Sarı sendika çemberi bir kez daha kırılıyor, yer yer **Türk-İş** üyesi işçilerin **«Sarı Türk-İş, «Kahrolsun Sarı Sendikacılar»** diye haykırdıklarına rastlanıyordu. Onbinler yüzbine ulaşmıştı. Ve işçilerle omuz omuza sosyalist aydınlar, gençler de eyleme katılıyordu. Çıkış nedeni, sendikal hak ve özgürlüklerin kısıtlanması olan yürüyüşlerde, yer yer iktidarın faşizm özlemi taşıdığı ifade ediliyor, sloganlar arasında **«Bağımsız Türkiye», «Sosyalist Türkiye», «Patronsuz Türkiye»** gibi siyasal nitelik taşıyanlar da haykırılıyordu. Bilinçli, militan işçiler eylemin sendikal ve demokratik içeriğine siyasal boyutlar kazandırıyordu.

BURJUVAZİ'NİN ÖNLEMİ.

İlk gün hazırlıksız yakalanan burjuvazi de ikinci gün önlemlerini almıştı. Dereler gibi akıp, birleşerek büyük bir ırmağa dönüşecek işçi hareketinin önüne polis ve asker barikatları kurulmuştu. **Cağaloğlu'nda, Levent'te, Üsküdar** yakınında, **Şaşkınbakkal'da, Kadıköy İskelesi** yakınında, **İzmit civarında**, silâhsız yürüyen işçiler, yer yer zırhlı birliklerin yer yer de silâhlı polis ve askeri birliklerin yollarını kestiğini gördüler. Yiğit işçler süngülerin üzerine göğüslerini açarak



İşçi sınıfı ve emekçiler üzerinde bir terör dönemi başlıyordu. Egemen sınıflar **15-16 Haziran** eylemini gerekçe göstererek işçileri sindirme, yıldırma doğrultusunda ellerinden geleni yaptılar. İşten çıkarmalar, tutuklamalar, işkenceler oldu. Ama bütün bunlar işçi sınıfımızın mücadele sürecinde, **15-16 Haziran eylemi ile kazandığı deneyimin sonuçlarına gölge düşüremedi.**

● **Bilinçli, militan işçiler eylemin sendikal ve demokratik içeriğine siyasal boyutlar kazandırıyordu.**

● **Türkiye işçi sınıfı uyuyan bir devin kımıldanışı gibi harekete geçiyordu.**

yürüdüler, coplar ve tanklar onları durduramadı.

15 Haziran'da yürüyen fabrikalara yenileri katılmıştı... **Job**'tan, **Oto Yay**'dan, **İzsal**'dan, **Bufer**'den, **Estaş**'dan, **Mino**'dan, **Nursan**'dan, **Güiok**'tan, **Dümeks**'ten, **Böhler**'den, **Elba**'dan, **Pimaş**'tan, **Merbolin**'den, **Midil Zirai İlâçlar**'dan, **Hastaş Matbaası**'ndan, **Çatalkaya**, **İto**, **Reks Matbaalarından**, **Komili**'den, **EAS**'tan, **Pirelli**, **Goodyear**'den, **Bayby**'den, her işkolundan işçiler yola koyuluyordu.

Birçok yerde barikatlar aşıldı. Kadın işçiler, engelleri aşmada, erkek arkadaşlarından bir adım geri kalmadılar. Ancak bu arada işçilere ateş de açıldı. İşçi sınıfının mücadele tarihine, **Yaşar YILDIRIM**, **Mustafa BAYLAN**, **Mehmet GIDAK**, 15-16 Haziran şehidi olarak geçtiler. **200** kadar da yaralı vardı.

Can pahasına, silâhın üzerine yürüyen Türkiye Proletaryasının **Taksim**'de tek bir vücut haline gelmesi, burjuvazinin **Üsküdar**'da vapur seferlerini kaldırması, **Unkapanı** ve **Galata** köprülerini açması sonucu engellendi.

VE SIKIYÖNETIM GELİYOR!..

İşçi sınıfımızın Taksim'de biraraya gelmesini engelleyen sermaye iktidarı aynı gün alelacele **İstanbul** ve **Kocaeli**'nde sıkıyönetim ilân ediyor, daha baskıcı bir yönetime geçiyordu.

Sıkıyönetime rağmen İstanbul'da, Ankara'da ve İzmir'de uzun süre direniş devam etti. İşçiler çalışmayarak veya işi yavaşlatarak kararlılık ve bilinç düzeylerini gösterdiler.

15-16 Haziran eylemi ile Türkiye işçi sınıfı önemli bir aşama kaydetti. «Kendiliğinden sınıf» olmaktan, «kendisi için sınıf» olmaya doğru yol aldı. İşçi sınıfımız 15-16 Haziran'da hem kendi gücünü gördü, hem de gücünü küçük burjuva aydınından, işbirlikçi tekelci sermaye zümresine kadar çeşitli sınıf ve zümrelere kabul ettirdi. Türkiye proletaryasının sendikal hak ve özgürlüklerinin gasp edilmesine karşı koyduğu eylem, bilimin, hayattan çıkan gerçeklerinin geniş kitlelerce öğrenilmesini de sağladı. Gerçek devrimci gücün işçi sınıfı ve emekçi halk olduğu, bunun dışında, «devrimci güçlere» sığınmanın yanlışlığı gözler önüne serildi. 15-16 Haziran'da, bütün hareketi yönlendirebilecek bir işçi sınıfı partisinin olmayışı önemli bir eksiklik olarak gözlenirken, devrimci sendikacılığın toplumdaki önemli rolü de ön plâna çıktı.

15-16 Haziran, siyasal partileri, aydınları yargılama bakımından bir

Türkiye işçi sınıfı 15-16 Haziran 1970'den önemli dersler çıkardı.



İşçi sınıfının gerçek dost ve düşmanları 15/16 Haziran'da koydukları tavırla kendilerini açığa vurdular.

mihenk taşı niteliği taşıdı. İşçi sınıfının gerçek dost ve düşmanları **15-16 Haziran**'da koydukları tavırla kendilerini açığa vurdular. Bu arada eylem öncesinden sonrasına doğru işçi sınıfının gücü dolayısıyla değişen tavırlar da görüldü.

15-16 HAZİRAN'DAN İLERİDEYİZ...

Bugün, hakkında övücü söz sarfetmenin suç sayıldığı **15-16 Haziran** eylemi Türkiye işçi sınıfına hatası ve sevabıyla çok şey öğretmiştir. Ve Türkiye işçi sınıfı **15 Haziran**'da, **14 Haziran**'da ilerideydi. Ama bugün **15-16 Haziran**'dan ileridedir.

15-16 HAZİRAN 8.YIL GECESİ

DİSK, 15 - 16 Haziran 1970 direnişinin sekizinci yılında bir gece düzenlemiştir. 16 Haziran akşamı saat 20.00'de başlayacak gece, Spor ve Sergi Sarayı'nda yapılacaktır. Gece programında, 15 - 16 Haziran 1970 direnişinin Türkiye işçi sınıfı mücadelesindeki yerini ve 15 - 16 Haziran'ın sekizinci yılında işçi sınıfımızın istemlerini konu alan konuşma ve slayt gösterileri yer alacaktır. Müzik ve halk oyunlarının da sergileneceği gecede, DİSK tarafından hazırlanan "20 MART DİRENİŞİ" filmi ilk kez olarak gösterilecektir.

Çalışma ortamının iyileştirilmesi işçi sınıfı için sağlık ve güvenlik açısından daha mükemmel bir bir ortama kavuşulması demektir.



İLO'NUN DÜZENLEDİĞİ "ÇALIŞMA ORTAMININ İYİLEŞTİRİLMESİNDE YENİ EĞİLİMLER" KONULU SEMPOZYUM YAPILDI

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) ile Çalışma Bakanlığı'nın ortaklaşa olarak düzenlediği **«Çalışma Ortamının İyileştirilmesinde Yeni Eğilimler»** konulu uluslararası sempozyum 16-19 Mayıs 1978 tarihleri arasında İstanbul'da yapılmıştır.

DİSK Genel Başkan Vekili Rıza GÜVEN, sempozyuma bir tebliğ ile katılarak, DİSK'in bu konudaki görüşlerini dile getirmiştir.

Sempozyuma DİSK'in çağrılması ve katılması üzerine Türk-İş temsilcisi bir açıklama yaparak UÇÖ çalışmalarına ancak bünyesinde en fazla işçiyi barındıran işçi örgütlerinin katılabileceğini, Çalışma Bakanlığının ise böylesine bir çalışmaya DİSK'i de çağırarak UÇÖ ülkelerini çiğnediğini öne sürmüş ve Sempozyumdan çekilmiştir.

Yurt dışından 120, Türkiye'den ise 150 delegenin katıldığı uluslararası sempozyumda bir konuşma yapan **Çalışma Bakanı** ülkede denetimden yoksun işyeri bulunduğunu kabul ettiklerini, bu durumu devletin başarısızlığı saydıklarını belirterek **«en kısa süre içinde ulusal düzeyde bir İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulu oluşturulacaktır. İlgili Bakanlık temsilcileri ile üniversitelerimizin, işçi ve işveren örgütlerinin, meslek odalarının ve Sosyal Sigortalar Kurumu'nun temsilcileri bu kurulda görev alacaklardır. Ulusal düzeyde oluşturulacak İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Kurulu geniş yetkilerle donatılacaktır. Kurul meslek hastalıklarını en aza indirecek ve işçi yaşamını iyileştirecek önlemler geliştirilmesi yolunda çalışmalar yapacaktır»** demiştir.

Toplantıya katılan işveren, hükümet ve işçi temsilcileri çalışma ortamının düzeltilmesine ilişkin görüşlerini açıklamışlardır. Ancak sosyalist ülke temsilcileri ile kapitalist ülkelerdeki ilerici konfederasyon temsilcileri dışında konuş-

macıların büyük bir çoğunluğu sorunu bir teknik sorun olarak ele almış ve özelikle işveren temsilcileri soruna «verimlilik artışı» açısından yaklaşmışlardır.

Sempozyum sırasında yapılan bir yuvarlak masa toplantısına DİSK adına katılan Eğitim Dairesi Müdürü Faruk PEKİN sorunun yalnızca bir teknik sorun ya da bir yasa sorunu olmadığını, sorunun temelde politik bir sorun olduğunu, çalışma ortamının iyileştirilmesine ilişkin seçilecek çözüm yollarının politik içerikli olacağını belirtmiştir.

Yeterince güvenlik önlemleri alınmadığı için cinayet olarak nitelenebilecek iş kazalarında hergün 4 SSK üyesi işçinin öldüğünü belirten PEKİN, sorunun genel olarak bu düzen sınırları içinde çözümlenemeyeceğini, ancak bu koşulların düzeltilmesi için yine de yoğun bir mücadele verilebileceğini ve DİSK'in bu mücadelede işçi sınıfının uluslararası birlik ve dayanışmasına büyük önem verdiğini söylemiştir.

ULUSLARARASI ÇALIŞMA ÖRGÜTÜ VE ÜYELİK



Uluslararası Çalışma Örgütü (International Labour Organizaton - ILO) sosyal adaletin geliştirilmesi ve sürekli bir barışın sağlanması amacıyla 1919 yılında kurulmuştur. Daha sonra Birleşmiş Milletler'e (BM) üye olan bu kuruluş çalışma hayatına ilişkin çeşitli sorunları ele alır, bu sorunlara ilişkin kararlar verir ve bu kararların kabul eden ülkelerce hayata geçirilmesini izler.

Türkiye 1932 yılında UÇÖ'ne üye olmuş, ancak bu kuruluşun kararlarını tam olarak kabul etmemiş, kabul ettiği kararların hayata geçirilmesi konusunda da açık bir politika izlememiştir.

UÇÖ'nün her yıl Haziran ayında Cenevre'de toplanan Genel Konferansına UÇÖ'nün Tüzüğünün 3. maddesinin 1. fıkrası gereğince her üye ülkeden ikisi hükümeti, biri işverenleri biri de işçileri temsilen yalnızca dört kişi katılabilmektedir.

Ancak kuruluşun Tüzüğünün 3. maddesinin 5. fıkrası ise «Üyeler, hükümete mensup olmayan delege ve teknik danışmanları, varolmaları kayıt ve şartıyla ülkelerindeki işveren ve işçi örgütlerinden en çok temsil kabiliyeti olanlarla anlaşarak atamayı kabul ederler» *demektedir.*

Çoğul olarak yorumlanması gereken bu açık hükme rağmen Türkiye'de ILO işçi temsilcisi ile ilgili olarak işçi örgütleri ile istişare yapılmadan Türk-İş'in tek Konfederasyon olduğu dönemden kalma uygulama hâlâ sürdürülmektedir.

Oysa bu fıkrayı ele alarak inceleyen Uluslararası Adalet Divanı 31 Aralık 1922 tarihli bir kararı ile bu hükmün çoğul olarak yorumlanması gerektiğine karar vermiş ve bu karara bağlı olarak Belçika, Hollanda, Fransa, İtalya, Lübnan, Kanada, Japonya, Hindistan, Sri Lanka gibi ülkelerin hükümetleri birden çok Konfederasyon ile anlaşma suretiyle ve genel olarak da dönerli bir biçimde UÇÖ'ne işçi temsilcisi göndermişlerdir.

Şu anda 500.000'i aşkın üyesiyle büyük bir işçi kesimini temsil eden ve gerçekte UÇÖ'nün birçok çalışmasına katılan, komitelerde görev alan DİSK, UÇÖ'nün Genel Konferansında temsil edilebilmek için Uluslararası Adalet Divanı'nın kararı ışığında gerekli girişimlerde bulunmuştur.



binlerce kimyasal madde piyasaya sürülmektedir. Çalışma ortamındaki birçok kimyasal madde zehirlenmeden kansere kadar çeşitli hastalıklara yol açmaktadır. Kesin olarak kansere yol açtığı saptanan kimyasal madde sayısı 120'yi geçmiştir. Sayıları 600.000'e ulaşan diğer kimyasal maddeler hakkında kesin bilgilere sahip değiliz. Öte yandan çeşitli ülkelerde zihinsel gerginlik nedeniyle yitirilen iş günlerinin sayısı çoğalmakta, işçiler arasında çalışma ortamından doğan hoşnutsuzluk artmakta, yabancılaşma derinleşmektedir.

Çalışma ortamının iyileştirilmesi işçilerin sağlığı ile doğrudan ilişkisi olan bir sorundur. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) de belirttiği gibi "sağlık, **yalnızca hastalık ya da sakatlığın olmaması değil, fiziksel, zihinsel ve toplumsal refahın tam anlamıyla varolduğu bir durumdur."**

Nitekim işçi sağlığı ve iş güvenliği konusunda dünya çapında önemli mesafeler kazanılmasında çok önemli bir yere sahip olan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün (ILO) 1974'teki 59. oturumunda çalışma ortamının geliştirilmesi şöyle ele alınmıştır :

"Konferans kararları şunu özellikle belirtmektedir ki, çalışma ortamının düzeltilmesi işçinin fiziksel ve zihinsel sağlığını etkileyen aşağıdaki çeşitli etkenlerin içiçe geçtiği tüm dünyaya ilişkin bir sorun sayılmalıdır:

"● İşyerinde ve onun en yakın çevresinde varolan fiziksel koşullar ve tehlikelerden korunmak (ısı, ışıma, toz, atmosfer kirliliği, gürültü, basınç, titreşim, tehlikeli makineler, kimyasal madde ve patlayıcılar),

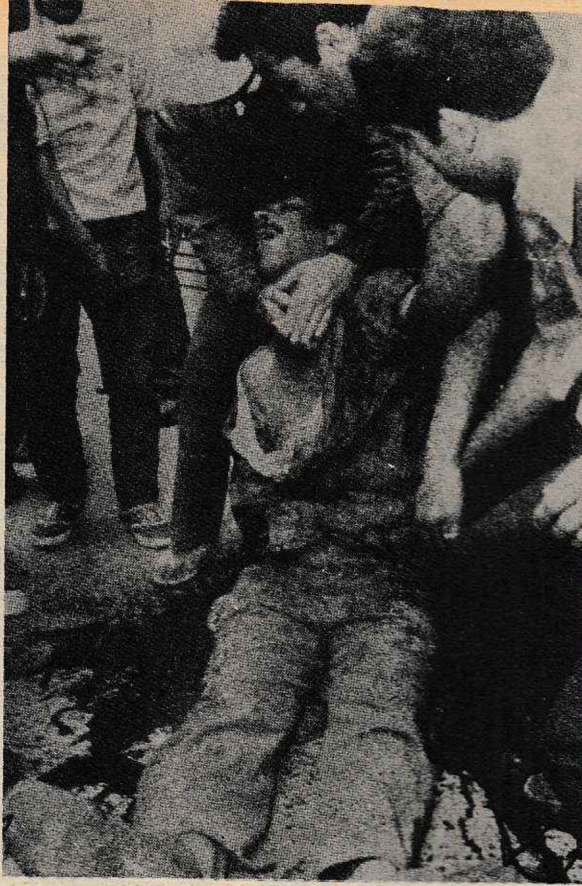
"● Ergonomik ilkelerin uygulanması yoluyla aksam ve çalışma süreçlerinin işçinin fiziksel ve zihinsel yeteneklerine göre ayarlanması,

"● İş hızına ve tekdüzeliliğe bağlı ruhsal bunalımın önlenmesi ve iş planı, işin içeriği ve buna bağlı olarak iş örgütlenmesiyle ilgili sorunları içeren iş koşullarının düzeltilmesiyle çalışma hayatının niteliğinin mükemmelleştirilmesi."

Bu anlamda işçilerin sağlığı yalnızca işyerleri sınırları içinde, çalışma ortamı açısından ele alınamaz. Çalışma

---

● Çalışma ortamının iyileştirilmesi sorununda çevre, işçiler ve tüketiciler bir arada ele alınmalıdır.



Kapitalist sınıfın kar dürtüsü ile giriştiği sömürüyü arttırıcı yöntemler iş kazalarını ve meslek hastalıklarını çoğaltır.

ortamının (optimizasyonu) iyileştirilmesi genel olarak tüm sağlık sorunları ile, üretim teknolojileri ile, geri kalmış bir ülkeye ithal edilen bir teknolojinin o ülke işçilerine uygunluğu sorunu ile, üretilen malların sağlığa aykırı olup olmaması ile, işçinin ve ailesinin yaşam koşulları ile (beslenme, giyinme, ısınma, barınma, dinlenme, kültürel ihtiyaçlar) ve de özellikle çevre kirlenmesi ile içiçe ele alınması gereken çok yönlü bir sorundur.
Çalışma ortamının iyileştirilmesi sorununda çevre, işçiler ve tüketiciler bir arada ele alınmak zorundadır.

En mükemmel çalışma koşullarına sahip olan bir işçi çevre kirlenmesi nedeniyle zehirleniyorsa ya da üretilen mallar bir tüketici olarak işçinin sağlığına zarar verici özellikler taşıyorsa, çevre insanın dinlenmesine olanak sağlamıyorsa, işçilerin sağlığı güvenlik altında değildir.
Sözgelimi bir belediye otobüsü sürücüsü için çalışma ortamı tüm çevredir. İstanbul Belediyesi otobüs işletmelerinde çalışan şoför ve biletçiler arasında yapılan bir araştırmada bu işçilerin % 90'nın sinir hastası olduğu saptanmıştır. Bu işçiler açısından **çalışma ortamının iyiieştirilmesi»** otobüslerin aksamından tüm çevrenin değiştirilmesine kadar çeşitli sorunları içerecektir.
Çalışma örgütlenmesi ve iş biçimleri, **«iyileştirme»** sorununda son derece önemlidir. Kapitalist sınıfın **«kâr»** dürtüsü ile giriştiği sömürüyü arttırıcı yöntemler iş kazasını ve meslek hastalıklarını artıran, işçilerin sağlığını bozan etkenlerin başında gelir.

Emeğin yoğunluğunu ve verimliliğini arttıran çeşitli çalışma biçimleri, fazla çalışma, vardiyalı çalışmalar, işçilerde yorgunluk ve gerilim yaratır.
Zararlı kimyasal maddelerin bulunduğu ortamlarda daha uzun, daha yoğun kalmaları meslek hastalıklarını arttırır.
Çeşitli ücret sistemleri, özellikle primli çalışma sistemleri, zincirleme üretim sistemleri (bandlar), otomasyon, iş değerlendirilmesi gibi biçimler **«daha fazla kâr»** yolunda işçilerin sağlığı ile çelişmektedir.
Aşırı çalışma, iş gününün uzaması, işin aşırı hızlı olması, işçiye aşırı sorumluluk yüklenmesi, tekdüze, sıkıcı, anlamsız işler, işçinin arkadaşlarından soyutlanması, konuşmasının, hatta örgütlenmesinin olanaksız hale getirilmesi, gürültü, titreşim, aşırı soğuk ya da sıcak, ışıma (radyasyon) basınç gibi fiziksel enerjinin değişik biçimleri, fazla çalışma ya da vardiyalı çalışmaların doğurduğu özel sorunlar... işçilerde sinir gerginliği yaratan, ruhsal baskıyı arttıran nedenlerdir. Bunlar işçilerde başağrısından ülsere, astımdan kalp krizine kadar çeşitli hastalıklara yol açar.

Özellikle vardiya sistemi, çalışma ortamının iyileştirilmesi sorununda önemle ele alınması gereken bir sorundur. İnsanın doğal yaşama biçimi onun sürekli olarak gürültülü gündüz saatlerinde uyumasına olanak tanımaz. Özellikle gece vardiyasında çalışan işçilerin dinlenmesi son derece güçtür. Yapılan incelemelerde vardiyalı işçilerin kas güçlerinin %. 7'sini yitirdikleri ortaya çıkmıştır. Türkiye'de özellikle metal ana sanayiinde ve dokuma sanayiinde vardiya sistemi çok yaygındır. Türkiye için yapılan hesaplarda toplam sanayii için vardiya katsayısı 1.53 olarak bulunmuştur. Sanayii kesimindeki her 153 işçiden 100'ü birinci vardiyada, 30'u ikinci vardiyada ve 23'ü de üçüncü vardiyada çalışır görünmektedir.

Postalar biçiminde çalışma sistemi, işçilerin toplumsal yaşamını, aile, yemek ve uyku düzenini bozmakta, işçiler arasındaki dayanışmayı zedelemektedir. Vardiyalı çalışan işçilerde sinir gerginliklerinin yol açtığı hastalıklar gündüz çalışan işçilere göre daha fazladır.

ÖNERİLER :

«Çalışma Ortamının İyileştirilmesinde Yeni Eğilimler» konusu tartışılırken kapitalist üretim biçiminin koşulları içinde çalışma ortamının iyileştirilmesi şu esaslara göre ele alınmalı ve şu gereklilikler yerine getirilmelidir:

- Çalışma ortamının iyileştirilmesi **«daha fazla kâr»** amacına değil, işçilerin sağlıklı yaşamalarına yönelik olmalıdır.
- Çalışma ortamının iyileştirilmesi çevre, işçiler ve tüketiciler bütünlüğünü kavrayacak bir biçimde düşünülmelidir.

●

Kapitalist sınıf «çalışma ortamının iyileştirilmesi»nden daha fazla kâr sağlayacak daha fazla üretim arttıracak koşular bekler.



- Çalışma ortamına ilişkin yeni yöntemler saptanırken, yeni teknolojiler geliştirilirken önce işçi, sonra makineler ve ürünler düşünülmelidir. İşçinin ve ailesinin sağlıklı yaşamı, ana amaç olmalıdır. İşçinin yaşam ve sağlığına saygı duyulmalıdır.
- Çalışma ortamından her türlü iş kazası olasılığı yok edilmelidir. Önlemler insan doğasının doğurduğu hatalara değil, nesnel ve teknik nedenlere yönelik olmalıdır. İşçilerin en dikkatsiz anlarında bile kaza yapmasına olanak tanımayacak teknolojiler geliştirilmelidir.
- Kullanılacak hammadde ve makine seçiminde işçilere en uygun olanlar tercih edilmeli, projeler buna göre yapılmalıdır.
- Meslek hastalıklarına yol açan zararlı kimyasal maddeler çalışma ortamından çekilmeli, gerektiğinde **«kapalı sistem»ler, «yaş çalışma sistemleri»** gerçekleştirilmelidir.
- Çalışma ortamında her türlü ruhsal baskı ve sinirsel gerginliğe yol açan çalışma biçimlerine son verilmeli, fiziksel nedenler ortadan kaldırılmalıdır.
- Çalışma ortamının iyileştirilmesi daha çok sayıda işçinin işsiz kalmasına değil, işçilere iş güvencesi sağlamaya yönelik olmalıdır.
- İşçilere yetenek ve ilgilerine uygun iş verilmelidir.
- Çalışma ortamında işçilerin kontrolu daha demokratik kurallara göre gerçekleştirilmeli, işçileri işten atma korkusu ve baskı altında tutan tüm yasa hükümleri kaldırılmalıdır.
- Çalışma saatleri ve işgünü işçilere daha fazla dinlenme zamanı bırakacak bir biçimde ayarlanmalıdır. İşçilerin dinlenme süreleri, çay molaları, öğle yemek araları azaltılmak yerine uzatılmalıdır.
- Vardiyalı çalışanlar, için, bir hafta içinde 3-4 saatten çok fazla mesaiye kalanlar için 30-32 saatlik çalışma haftası, 3 gün tatil esası getirilmelidir.
- Çalışma biçimine ilişkin her yenilik sendikalarla birlikte kararlaştırılmalıdır. İşe ilişkin her yeni zaman ayarlaması işçilerin onayına sunulmalı, bu uygulamalar yasa ve tüzüklere geçirilmeli, toplu sözleşmeler ile daha da ayrıntılı bir duruma getirilmelidir.
- Çalışmanın örgütlenmesi, işin içeriği ve iş süresi konularında sendikaların etkili olması sağlanmalıdır.
- Sendikaların emeğin yoğunluğunu ve verimliliğini artıran her türlü çalışma biçimi, fazla çalışma ve postalar biçiminde çalışma konularına ilişkin kararlarda söz sahibi olmaları sağlanmalıdır.
- İşçilere tüm işkollarında tehlikeli işleri reddetme hakkı sağlanmalı, fazla çalışma yapmada karar kesin olarak işçiye bırakılmalıdır.
- İşçilerin çalışma koşullarını ve çalışma hızını seçme özgürlüğü olmalıdır.
- İşçilere üretim süreci, hammaddeler ve ortaya çıkan ürünler hakkında gerçek bilgiler verilmeli, işçiler teknik olarak sürekli eğitilmelidir.
- Bir işçinin hayat boyu aynı işi yapması yerine işinin belirli aralıklarla değiştirilmesi ve bu konuda eğitilmesi sağlanmalıdır.
- Hamile kadınların ve yeni doğum yapmış kadınların ağır işlerde çalışmaları önlenmeli, doğum yapmış kadınlar bir yıl süre ile işyerinden izin alabilmelidir.
- Kadın işçiler fazla çalışmaya zorlanmamalı, gece çalışmaları önlenmelidir.
- Çocuk işçiler ve çıraklar üzerindeki ağır baskılara son verilmeli, çocuk işçilerin eğitimi sağlanmalıdır.

Fransa ve
Belçika kuvvetleri
emperyalizmin vahşetini
Zaire'de
bir daha gösterdi

DİSK

ULUSAL
KURTULUŞ
SAVAŞLARI

EMPERYALİZMİN ZAİRE SALDIRISI

Geçtiğimiz ay Zaire'nin **Katanga** (Şaba) eyaletinde, **Kongo Ulusal Kurtuluş Cephesi,** bölgenin sömürgecilerin egemenliğinden kurtarılması eylemlerini yoğunlaştırdı. **Kongo Ulusal Kurtuluş Cephesi**'nin amacı, öncelikle Katanga bölgesini kurtarmak, daha sonra da emperyalist işbirlikçisi gerici rejimin yerine ilerici, devrimci bir yönetim kurmaktı. **Kongo Ulusal Kurtuluş Cephesi (KUKC)** tarafından başlatılan eylemin Zaire halkının büyük desteğini kazanması ve çatışmalar sırasında hükümet ordusundan çok sayıda askerin **KUKC** saflarına geçmesi emperyalizmin işbirlikçisi Zaire devlet başkanı **Mobutu**'yu telaşa düşürdü. Mobutu, emperyalist ülkeleri yardıma çağırdı. Afrika'da gelişen bu devrimci hareketin güçlülüğünden

> ‘Selâm olsun halkların barış içinde kardeşçe yaşayacağı bir dünya için emperyalizme karşı mücadele edenlere...’

bölgedeki kobalt ve bakır yataklarına el koymuş bulunan batılı ülkeler de telaşa kapılmışlardı. «Ülkedeki beyazları kurtaracağız» gerekçesini öne süren Fransa ve Belçika tarafından müdahale başlatıldı.

Kongo Ulusal Kurtuluş Cephesi gerillalarına karşı çarpışan Zaire hükümet kuvvetleri yanında Fransız ve Belçika paraşütçü birlikleri de savaşa katıldı. ABD ise Zaire'ye bir hava köprüsü kurarak hükümet ordularına ve gerici Zaire yönetimine yardım yapmaya başladı. Fransa ve Belçika'nın Zaire'ye müdahalesini, ABD yanında İngiltere ve Afrika'nın ırkçı hükümetleri de desteklediler.

Bütün bu askerî harekâtın nedeni olarak Avrupalıların kurtarılması gerekçesi öne sürülüyordu. Ama Şaba'da sadece 400 Fransız ve 1200 Belçikalı bulunuyordu. Öte yandan Belçika'nın başkenti Brüksel'de faaliyet gösteren «Zaire Komitesi» bir açıklama yaparak, Zaire'ye yapılan müdahalenin «beyazları kurtarma» gerekçesi ile yapılmış olamayacağını, çünkü beyazların boşaltılması için, daha Fransa'nın müdahalesinden önce, Uluslararası Kızılhaç örgütü ile **KUKC**

arasında anlaşmaya varılmış olduğunu söylemiştir. **KUKC** emperyalist müdahaleden önce yaptığı açıklamada ateşkes yapılması koşulu ile Kolwezi'deki beyazların boşaltılmasına izin vereceğini açıklamıştı.

EMPERYALİZME BAĞLI BİR ÜLKE: ZAİRE

Bugün Afrika'da sayıları gün geçtikçe azalan gerici rejimlerle yönetilen ülkelerden biri olan Zaire görünüşte bağımsız ama özde emperyalizme bağımlı bir ülkedir. Ve Kongo Ulusal Kurtuluş Cephesi'nin eyleme geçtiği Kolwezi bölgesi emperyalistler tarafından özellikle önemlidir. Çünkü, bu bölge zengin bakır ve kobalt yataklarına sahiptir. Dünya kobalt üretiminin % 67'sini, bakır üretiminin % 17'sini sağlayan, ayrıca sinai cevheri de bulunan bölgedeki tüm yeraltı servetleri emperyalist devletler ve çok uluslu tekeller tarafından işletilmektedir.

EMPERYALİST MÜDAHALEYE TEPKİLER

Fransa'nın Zaire'ye müdahalesi Fransa Parlamentosunda sert tartışmalara yol açtı. Fransa'nın uluslararası bir askerî müdahale eylemine, başka ülkelerin silâhlı kuvvetlerini içine alan bir savaşa katılmasına hükümetin karar veremeyeceği, buna ulusal meclisin karar vermesi gerektiği, bu nedenle de görüşme açılmasının zorunlu olduğu belirtildi. FKP Genel Sekreteri George Marchais de Fransız Hükümetinin davranışını eleştirdi.

DÜNYA SENDİKALAR FEDERASYONU ZAİRE'YE YAPILAN EMPERYALİST MÜDAHALEYİ KINIYOR

Dünya Sendikalar Federasyonu Zaire'ye yapılan müdahaleyi sert bir dille kanamış, sömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı savaşan halklarla dayanışma içinde bulunduğunu belirtmiştir. Belçika'nın Başkenti Brüksel'de de Nato'nun Zaire'ye müdahalesi büyük bir kitle gösterisiyle ile kınanmıştır. Göstericiler Şaba'ya indirilen birliklerin geri çekilmesini istemişlerdir.

Sovyet TASS Ajansı da bir açıklama yaparak Zaire'ye yapılan müdahalelerin NATO ülkelerinden geldiğine dikkati çekmiş, bu müdahaleyi «Zaire'nin içişlerine kaba bir karışma» olarak nitelemiştir. TASS Ajansı tarafından yapılan açıklamada bu müdahalenin nedeninin, Batı'nın Afrika'daki varlığını sürdürmek isteme si ve Afrika'daki ırkçı rejimleri korumak ve bu kıtadaki çıkarlarını kaybetmemek isteği olduğu belirtilmiştir. Aynı konuya NATO zirve Konferansında değinen ABD Devlet Başkanı Carter ise «barışçı Belçika ve Fransa kuvvetlerinin ABD tarafından desteklendiğini» ifade etmiştir.



«Masum beyazları kurtarmak amacıyla» yapılan kanlı saldırılar sonucu yüzlerce yurtseveri katleden emperyalist güçler.



Emperyalizmin Zaire'deki maşası Mobutu. Giscard d'Estaing ile.

tarihte işçi sınıfı mücadelesi

DİSK

HAZİRAN				
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	

ALPAGUT OLAYI

Türkiye işçi sınıfının deneyimleri arasında Alpagut Olayı'nın özel bir yeri ve önemi vardır. Türkiye işçi sınıfı Alpagut kömür işletmesinde üretme ve yönetme işlerini birlikte yürütmüş, üretimde gösterdiği başarıyı gerektiğinde yönetimde de gösterebileceğini Türkiye pratiğinde de ortaya koymuştur.

Çorum ili sınırları içinde ve genelikle tarımsal ilişkilerin ağır bastığı bir yörede bulunan Alpagut kömür işletmesinde çalışan işçilere 73 gün süreyle hiç ücret ödenmemişti. Bu durum işçileri eyleme iten başlıca etken olmuş, işçiler kamuya ait iş yerinin yönetimine el koymuşlardı. Önceki dönemde zarar ettiği öne sürülen ve bu gerekçeyle işçilere ücret ödenmeyen madende, yönetimin işçilerin kontroluna geçmesinden sonra kısa sürede üretim % 50 oranında artmış, günlük üretim 280-300 ton dolaylarında iken 450 ton dolaylarına yükselmiştir. İşçiler kendi ücretlerini aldıktan başka, işletmenin gelirlerinin artmasını da sağlamışlardı.

Alpagut olayı, işçi sınıfının yöneticiliğinden kuşku duyan, işçi sınıfına güvenmeyen birçok kişinin kafasındaki tereddüdleri yok edecek bir olay olarak hatırlanmıştır ve hatırlanacaktır. Alpagut'taki deneyin benzeri 1970 Şubat'ında İstanbul'da Günterm fabrikasında yaşanmıştır. Günterm'de işçilere ücret ödenmemesi olayın nedeni olmuştur. Bu kez sanayinin en yoğun olduğu bir bölgede ve özel kesime ait bir fabrikada işçiler aynı başarıyı göstermişler, bir bakıma Alpagut Olayının bir rastlantı olmadığını kanıtlamışlardır.

Alpagut olayında Türkiye işçi sınıfı «üreten ve yöneten» olabileceğini ispatlamıştır.

Alpagut ve Günterm eylemleri işçi sınıfının temel mücadelesinin iktidara yönelik olduğunu gözardı etmeksizin ele alındığında, önemli sonuçlar çıkarılabilecek özellikler taşımaktadır.



Alpagut'ta işçiler hem ürettiler hem de yönettiler.



HAZİRAN

	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	

FRANSA'DA 1848 AYAKLANMASI

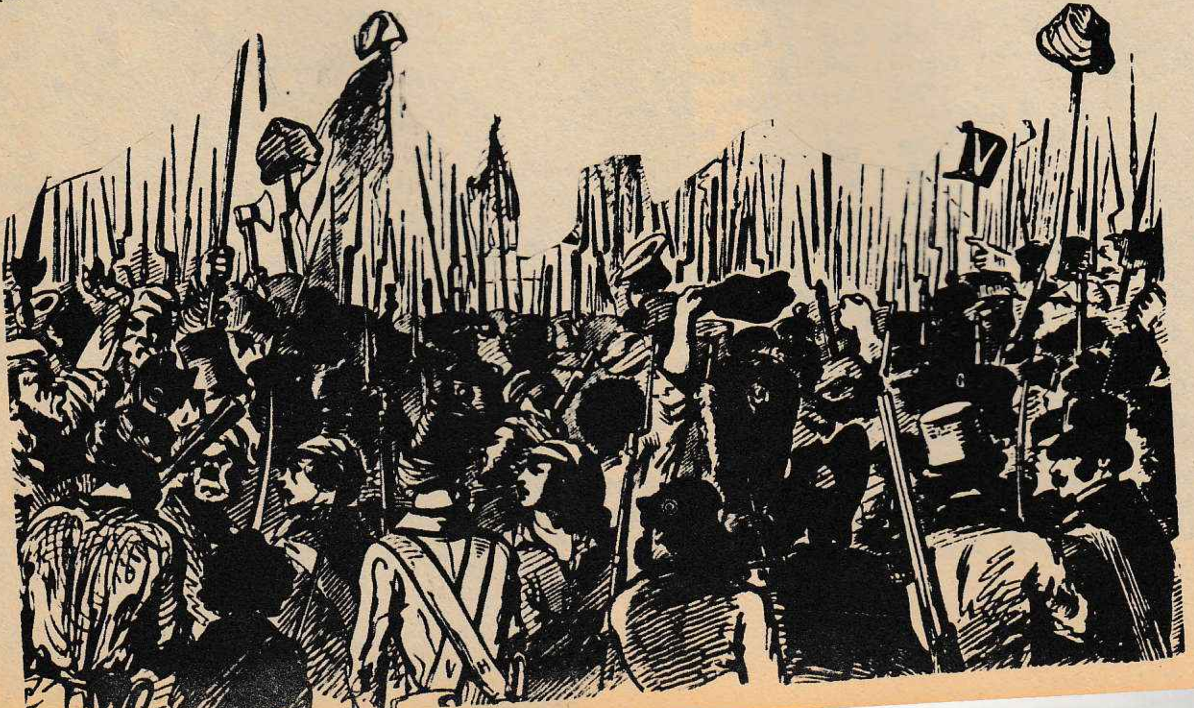
19. Yüzyılın ikinci yarısında Avrupa'da sanayileşme büyük bir hız kazanmış; yeni yeni fabrikalar kurulurken bir taraftan burjuvazi, diğer taraftan proletarya gelişmişti.
Kapitalizmin gelişmesi işçi sınıfının artan yoksulluğunu da beraberinde getiriyordu. Son derece kötü yaşam koşulları içinde bulunan işçiler oy verme dahil siyasal haklardan da yoksundular. Ücretleri son derece düşüktü, çalışma süreleri günde 14-15 saati buluyordu.
1845-1847 yıllarında bütün Avrupa ekonomik bunalımlarla sarsıldı. Ekonomik bunalım etkisini en çok Fransa ve İrlanda'da gösterdi. Bu ülkelerde ücretler % 50-60 oranında düşmüş, işsizlik olağanüstü bir oranda artmıştı. Avrupa'da 19. Yüzyılın ortalarına gelinceye kadar, proletaryanın bilinçli ve örgütlü siyasal mücadelesinden söz etmek olanaksızdır. Fransa'da da emekçiler burjuvazinin yanında kavga sürdürüyorlar ancak proletaryanın desteğiyle kazanılmış mücadelelerin sonuçlarından büyük burjuvazi yararlanıyordu. Örneğin 1830 liberal devriminde de bu böyle olmuştu.
1848 yılının Haziran ayında Fransız işçi sınıfı burjuvaziye karşı ayaklandı. Fransa'da 1848 Haziran günleri diye adlandırılan dönem bir yenilgiyle sonuçlanmış olmasına rağmen, ayaklanma işçi sınıfının burjuvaziye karşı ilk sınıfsal cephe alışı olması açısından tarihsel bir önem taşımaktadır.
İşçiler yıllar boyu uğruna kan döktükleri «özgürlük» kavramının burjuvazinin özgürlüğü anlamına geldiğini, «eşitlik» ve «kardeşlik» kavramlarının koskoca bir safsata olduğunu gördüler.
1848 yılında Fransa'da, Almanya'da, Avusturalya'da, Macaristan'da başgösteren devrim ve ayaklanmalar işçi sınıfına şu gerçeği iyice öğretti. Artık burjuvazi 1789'ların devrimci burjuvazisi değildir. 1848 devrim eylemleri burjuvazinin devrimci niteliklerini yitirdiğini ve karşıdevrimci bir konuma geldiğini gösteren kanıtlar olmuşlardır.

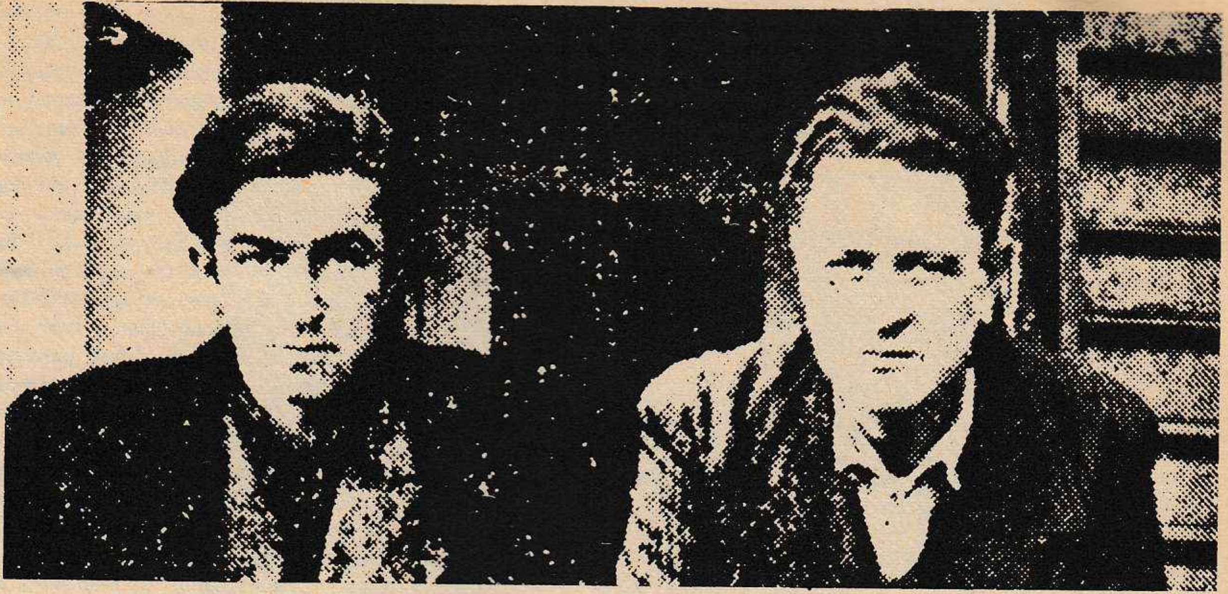
HAZİRAN

	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	

NAZIM HİKMET'İ ANIYORUZ

Uluslararası işçi sınıfı hareketinin ve Türkiye işçi sınıfının yiğit evladı Nazım HİKMET bundan 15 yıl önce aramızdan ayrıldı. Gerçi O'nun ölümlü vücudu aramızdan ayrıldı ama, Nazım HİKMET işçi sınıfımızın, halkımızın savaşında dipdiri yaşıyor. Bunun böyle olduğunu 1 Mayıs 1978'de bir kez daha gördük. Nazım HİKMET 1902 yılında Selânikte doğdu. İlk şiirini 13 yaşında yazdı. 19 yaşında da Ulusal Kurtuluş hareketine katılmak üzere Anadolu'yu geçti. Yine aynı dönemlerde işçi sınıfının dünya görüşünü benimseyen Nazım HİKMET ömrünün tümünü işçi sınıfı saflarında, işçi sınıfının bir savaş-eri olarak yaşadı.
Nazım'ın şair yönü görünüşte ağır bassa bile, O'nu sadece bir sanatçı, bir şair olarak değerlendirmek eksik, eksik olduğu kadar yanlıştır da, zaten böyle değerlendirilmesini kendisi de yanlış buluyordu. Nâzım her şeyden evvel Türkiye sosyalist hareketinin bir savaşeri, bir yurtsever, bir enternasyonalisttir. Nazım yazarlığının yanı sıra dünya barış hareketinin etkin bir eylemcisiydi de, Dünya Barış Birliği 'Bürosu'nun üyesi, Uluslararası





Nazım Hikmet ve Orhan Kemal kendilerini ve sanatlarını işçi ve emekçi sınıfların kurtuluşlarına adamışlardı.

Barış Ödülleri Jürisi Başkanıydı.
Nazım HİKMET'in büyüklüğünü dostu da düşmanı da teslim etmiştir. Ama tek başına şiirleriyle bile yığınların bilinçlenmesine katkıda bulunan Nazım'ı burjuvazi rahat bırakmayacaktı. 17 yılı aşkın bir süre zindanlarda çürütülmek istendi. Burjuvazi O'nu susturmaya, yok etmeye kalktı. Şiirlerini, yapıtlarını yasakladı. Ve bütün bunlardan sonra aralıksız 13 yıllık bir hapisten sonra askere alınarak bir tertiple öldürülmek istendi. Bu tertipten haberdar olan Nazım, yurtdışına çıkmak zorunda kaldı. Yurdundan ayrılarak işçi ve emekçi sınıflarının dostu olan bir ülkeye, Sovyetler Birliği'ne gitti. Burjuvazi onun Sovyetler Birliği'ne gidişini de kendi anti-komünist ideolojisi doğrultusunda kullanmak istedi. Ama Nazım HİKMET herşeyden önce evrenseldi. Tüm dünya emekçi halkları ona sahip çıktılar. Bugün de dünya işçi sınıfı hareketinde, halkların ulusal ve toplumsal kurtuluş savaşlarında hep Nazım HİKMET vardır.
Gerçekten büyük bir yurtsever olan Nazım HİKMET, vatan özlemi içinde, düşünce ve inancından ödün vermeden yaşamının son günlere dek Türkiye sosyalist hareketinin ve dünya işçi sınıfının başarısı için yaşamıştır.

Nazım HİKMET yalnızca Türkiye halkının değil, tüm dünya halklarının bir savaş bayrağıdır. Ve Nazım HİKMET bugün de halkımızın emperyalizme ve faşizme karşı verdiği savaşta, sömürenin ve sömürülenin olmadığı bir Türkiye için verilen savaştan en ön safta şiirleri ve anısı ile en ön saftadır.

HAZİRAN

	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	

ÖLÜMÜNÜN 8. YILINDA ORHAN KEMAL

Orhan Kemal 1914 yılında Adana'nın Ceyhan ilçesinde doğdu. Asıl adı, Mehmet Raşit Öğütçü'dür. Babası politik nedenlerle Suriye ve Lübnan'a sürgün edilince küçük yaşlarda zor günler yaşadı. Yine küçük yaşlarda çalışmaya başlayan Orhan Kemal, işçilik, kâtiplik yaptı. Gazete ve dergilerde şiirler yazarak edebiyata atılan Orhan Kemal daha sonra hikaye türünde karar kıldı. «Babaevi» ve «Ekmek Kavgası» romanları ile ün kazandı.
Orhan Kemal, halkına, halklara, ve halkların dostluğuna, insanların gelecekteki güzel günlerine inançlıydı. Bütün bunlara inançlı olduğu için de 5 yıl hapsedildi. Bu 5 yılın 3,5 yılında Nazım Hikmet'le beraber Bursa Cezaevinde kaldı.
Yaşamı boyunca emekçilerden hiç uzak kalmayan Orhan Kemal'i burjuvazinin bütün baskıları yıldırmadı. Fabrikalarda, gecekondu mahallelerinde emekçi halkla birlikte kavganın içinde oldu.
Orhan Kemal edebiyatın, emeğe saygı duymağa ve emeğin kurtuluş yolunu göstermeye yaradığını yapıtlarında en güzel örnekleriyle kanıtladı. Orhan Kemal sanat anlayışını şöyle anlatıyordu: «Sanatımın amacı, halkımızın, genel olarak da insan soyunun müspet bilimler doğrultusundaki en bağımsız koşullar içinde en mutlu olmasını isteme çabası. Yani insanlığın insanlık tarafından, insanlık için yönetilme çabası adına sanat».

ayın olayları • DİSK

TMMOB GENEL KURULU YAPILDI



● *Konuklar ve delegeler TMMOB Genel Kurulu'nda saygı duruşunda.*

● Isıklar: «Bütün emeğiyle geçinenler gibi mühendis ve mimarlarımız da yarattıkları değerin karşılığını alamıyorlar»

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Kurulu Ankara'da toplandı. TMMOB'ye bağlı 18 oda'nın delegeleriyle bakan, parlamenter ve demokratik örgüt temsilcilerinin katıldığı genel kurulda DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR bir konuşma yaptı.

Genel Kurul'un Mühendis ve Mimarların özgül sorunlarının ele alındığı ve bunların çözümü doğrultusundaki verimli kararlar üretildiği bir toplantı olmakla kalmayıp,

özellikle mühendis ve mimarların ve teknik elemanların sorunlarından kalkınarak, ülkemizde bağımsızlık ve demokrasi mücadelesine önemli açılımların getirileceği bir platform niteliği taşayacağına olan inancını belirten IŞIKLAR konuşmasını daha sonra özetle şöyle sürdürmüştür: **«Geri kapitalist bir ülke olan Türkiye'mizde, teknik elemanların, mühendislerin ve mimarların sorunları tüm emekçi halkımızın sorunlarından farklı değildir. Bütün emeğiyle geçinenler gibi, mühendis ve mimarlarımız da yarattıkları değerin karşılığını alamıyorlar, kapitalist düzenin doğası gereği sürekli varolan enflasyonist gelişme sonucu sürekli yoksullaşıyorlar. Üstelik çalışanların büyük çoğunluğu gibi mühendis ve mimarlarımız da grevli, toplu sözleşmeli sendikal haklardan yoksunlar. Pazarlık güçleri yok. Ürettikleri mal ve hizmetlerle ilgili olarak gerek üretim sürecinde gerekse plânlama sürecinde teknik elemanların halktan yana olan görüşlerine yer verilmiyor. Kafa ve yer yer kol emeği ile üretime katılan teknik elemanlar ürettikleri mal ve hizmetin kimin yararına kullanılacağı konusunda söz ve karar sahibi değiller. Yönetimde söz ve karar sahibi olmayan yurtsever teknik elemanlar kendi doğal kaynaklarımıza ve teknik gücümüze dayalı, emekçi halkımız yararına işleyen bir kalkınma stratejisini hayata geçiremiyorlar. Mühendis ve mimarlarımız ile öbür teknik elemanlarımız bilgi ve becerilerini, yeteneklerini emekçi halkımızın hizmetine sunamamanın sıkıntısı içindeler.**

DİSK 6. Genel Kurulu, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesini bir bütün olarak ele almış, emekçi halkımızın değişik kesimlerinin istemlerini görüşerek karara bağlamış, mücadele ilkeleri içinde bu istemlere yer vermiştir.

Şunu olumlu bir değerlendirme olarak belirtmek isterim ki, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin çalışmalarının yöneldiği hedefler ile DİSK'in emekçilerin istemleri doğrultusunda oluşturulmuş Genel Kurul kararları arasında bir paralellik, bir uyum vardır. DİSK, mühendis ve mimarlarımızın sendikal haklar konusunda, emekçi halkımızın yararına işleyen kalkınma ve sanayileşme politikası doğrultusunda, doğal kaynaklarımızın kamulaştırılması ve yönetimlerinin demokratikleştirilmesi konusunda verdikleri mücadelenin savunucusu ve destekçisi olmaya devam edecek ve bu yönde ağırlığını koyacaktır.

DİSK Genel Sekreteri Fehmi Işıklar:

"DİSK ADINA ÖRGÜTLENMEYİ AMAÇLAYAN GİRİŞİMLER VAR"

DİSK Genel Sekreteri Fehmi IŞIKLAR konfederasyon bünyesinde yayınladığı bir genelgede, kendilerini DİSK üyesiymiş gibi göstererek, örgütlenme çalışmaları sürdüren bazı bağımsız sendikaların varlığının öğrenildiğini, bu tür girişimleri desteklemenin işçi sınıfının birliğini kundaklamak anlamına geldiğini belirtmiştir.

IŞIKLAR'ın yayınladığı genelge özetle şöyledir :

"DİSK 11 yılı aşkın mücadele süreci içerisinde, karşısına dikilen engelleri disiplin ve örgüt bütünlüğü içinde aşabilmiştir. Önümüzdeki dönem içerisinde bu niteliğini daha da geliştirecektir.

Son zamanlarda yönetici durumundaki bazı kişilerin bilerek işçi sınıfının birliğini kundaklamakta ve örgütlenmeyi sabote etmekte olduğu, bazı kişilerin de bilgi yetersizliği nedeniyle DİSK bünyesinde aynı işkolunda örgütlü sendikalar bulunduğu halde, bağımsız sendikaların örgütlenmesine yardımcı oldukları haberleri merkezimize ulaşmaktadır.

Gene son günlerde, üye olmadıkları halde bazı sendikaların kendilerini DİSK'e üye olarak gösterip örgütlenme çabası içerisine girdikleri anlaşılmaktadır.

Keramik - İş Sendikası'nın karşısında Beton - İş, Devrimci Sağlık - İş Sendikasının karşısında Tüm Has - İş, Tek Ges - İş Sendikasının karşısında Yeni Ges - İş Sendikaları, DİSK üyesi olmadıkları halde DİSK'in üyesi olduklarını söyleyerek örgütlenmek istemektedirler.

Bir işkolunda, DİSK'e bağlı sendika varken, bir bağımsız sendikanın örgütlenmesine yardımcı olmak, tüzüksel suç niteliği taşımaktadır.

DİSK'e bağlı hiç bir yönetici ve üyenin bilerek böyle bir suçu işlemeyeceği yargısından hareketle bu genelgenin yayınlanmasına gerek duyulmuştur.

Sınıf mücadelesinin daha ileri boyutlara ulaşabilmesi için bu çalışma döneminde örgütlenme çabalarımıza ağırlık vermek durumundayız. Henüz örgütlenmeye gidemediğimiz işkollarında merkezi düzeyde yapılacak bir planlama ile, DİSK çatısı altında örgütlenmek isteyen işçilerin sınıf mücadelemize katılmaları sağlanacaktır.

Ayrıca üye sendikaların gelişip, güçlenmesi, kendi işkollarında ülke çapında örgütlenerek sarı sendika zincirini kırması gözardı edilmemesi gereken bir görev olarak önümüzde durmaktadır."

DİSK Genel Başkan Vekili Rıza Güven

"EGEMEN ÇEVRELER EN BÜYÜK DESTEĞİ TÜRK-İŞ'TEN ALMIŞLARDIR"

DİSK Genel Başkan Vekili Rıza GÜVEN 4. Beş Yıllık Plân çalışmalarına DİSK'in de çağrılması üzerine TÜRK-İŞ yöneticilerinin gösterdiği tepkiyi cevaplamıştır. İşçi Sınıfının tek devrimci sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK'in 4. Beş Yıllık Kalkınma Plânı çalışmalarına çağrılması üzerine TÜRK-İŞ Genel Sekreterinin basına verdiği demeci hayretle karşıladıklarını açıklayan Rıza GÜVEN, TÜRK-İŞ'in işçi sınıfını temsil iddiasında olduğunu oysa egemen çevrelerin ve siyasal iktidarların en büyük desteği, her zaman TÜRK-İŞ'ten aldıklarını belirtmiştir. Rıza GÜVEN, TÜRK-İŞ yöneticileri yıllarca partilerüstü sendikacılık yutturmacası ile işçi sınıfını siyasetten uzak tutmaya çabalamışlar, sağcı iktidarlardan yana davranışlarıyla her kurum ve kuruluşta temsil hakkı kazandıklarını sanmışlardır. Hükümetin bu konuda, MC hükümetlerinden farklı olarak tarafsız davranması TÜRK-İŞ yöneticilerini şaşkına çevirmiştır» diyerek sözlerini özetle şöyle sürdürmüştür:

«Sendika seçme özgürlüğünün yok denecek kadar sınırlı olduğu ülkemizde DİSK kısa zamanda 30 binden 500 bin üyeye yükselirken Türk-İş'in sürekli olarak küçülmesi hangi konfederasyonun işçi sınıfını gerçekten temsile yetkili olduğunu kanıtlamaya yeter de artar bile.

Sendika seçme özgürlüğüne ilişkin yasa değişikliklerini en sıcak gündem maddesi olarak her gün yineleyen DİSK'e karşın daha da kısıtlamaya yönelik girişimler her zaman Türk-İş'ten gelmiştir.

Güçlü ve büyük örgüt, zorlamalarla yapılan kayıtlarla yaratılamaz. İşçi ve emekçi halktan yana girişimler ve etkin eylemlerle kazanılır. Türkiye'yi faşizmin karanlığına gömmek için gündeme getirilen DGM'leri destekleyenler Türk-İş yöneticileri değil midir?

● **Güçlü ve büyük örgüt, zorlamalarla yapılan kayıtlarla yaratılamaz.**

DİSK İşçi Sınıfı mücadelesini yörüngesinden saptıranların başında gördüğü Türk-İş yöneticilerine karşı da mücadele vermektedir.

Kamuoyu ve işçi sınıfı bütün bu gerçekleri görmektedir. Onu gölgelemeye Türk-İş yöneticililerinin de, egemen çevrelerin de, sağ basının da gücü yetmemiştir, yetmeyecektir.»

BAĞIMSIZ ÇAĞDAŞ GIDA-İŞ, DİSK GIDA-İŞ'E KATILDI

Çağdaş Gıda-İş Sendikası olağanüstü Genel Kurul Kararıyla kendini fesh ederek DİSK Gıda-İş'e katılmıştır.

Genel Kurul'da delegeler tarafından yapılan konuşmalarda, işçi sınıfının birliği açısından, sarı sendikalara ve faşist baskılara karşı daha etkin bir mücadele verebilmek için Türkiye'nin tek sınıf ve kitle sendikal örgütü DİSK çatısı altında birleşmenin gerekliliği savunulmuştur.

Genel Kurul'da bir konuşma yapan Çağdaş Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet MIHLACI da, İşçi Sınıfının birliğinin ve militan sendikacılığın ancak DİSK çatısı altında gerçekleşebileceğini açıklamıştır.

Genel Kurul'da yapılan oylama sonucunda Çağdaş Gıda-İş Sendikasının DİSK Gıda-İş Sendikasına katılması oybirliği ile kabul edilmiştir.

Oylamadan sonra söz alan DİSK Genel Başkan Vekili ve Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal NEBİOĞLU, Genel Kurulu kutladıktan sonra tabanının söz ve karar sahibi olması ilkesinin Gıda-İş'in temel sendikacılık anlayışı olduğunu belirtmiş ve sözlerine devamla «birlikte vereceğimiz mücadele ile önce Tekel'de, giderek de tüm Türkiye'de işçi sınıfına dayanmayan, inanmayan inançsız Tek Gıda-İş ve Türk-İş'in yıkılacağını» ifade etmiştir.

DER GİM-İŞ SENDİKASI, İLERİCİ DERİ-İŞ'E KATILDI

Çanakkale'de kurulu Der - Gim - İş Sendikası 14.5.1978 tarihinde olağanüstü Genel Kurulu'nu toplayarak DİSK/İlerici Deri-İş Sendikasına katıldı. Çanakkale'de toplanan Genel Kurul'da bir konuşma yapan Der-Gim-İş Sendikası Genel Başkanı Ahmet ERCÜMENT, «Bu katılma işçi sınıfının birliği yolunda atılmış bir adımdır. Egemen güçlerin, işçi sınıfı üzerinde oynadığı böl ve yönet taktiğine biz sorumlu işçi sınıfı militanları olarak olanca gücümüzle karşı durmak zorundayız. Aynı işkolunda olmamız nedeniyle, DİSK üyesi İlerici Deri-İş Sendikasına katılmakla sınıfsal görevimizi yerine getirdiğimizi inançla belirtiyoruz» demiştir.

Genel Kurul'da bir konuşma yapan İlerici Deri-İş Sendikası Genel Başkanı Kenan BUDAK, Der-Gim-İş Sendikasının DİSK bünyesine katılmasıyla mücadelelerinin daha da güçleneceğini belirtmiş, katılma olayının işçi sınıfı içerisinde sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerinin gelişmesinin yaygınlaşmasının bir başarısı olduğunu söylemiştir.



BASIN TEKELİ HÜRRİYET DAĞITIM 320 İŞÇİYİ İŞSİZ BIRAKTI

Basın tekeli Hürriyet Dağıtım A.Ş.'de sendikal hakları için direnen işçiler

Hürriyet Dağıtım A.Ş. işvereni, işyerlerini kapattığını bildirerek bünyasindeki 320 işçinin iş akidlerini feshetmiştir.

İşverenin Hürriyet Dağıtım Şirketinde çalışan tüm işçileri işten çıkarmasına neden olarak, işyerindeki sendikal örgütlenmeyi kırmak istemesi gösterilmektedir. Bir süre önce Hürriyet Dağıtım ile DİSK BASIN-İŞ Sendikası arasında Toplu Sözleşme görüşmeleri başlarken işveren, Bölge Çalışma Müdürlüğü'nde yapılacak toplantıdan bir gün önce 40 işçiyi işten çıkarmış; bunun üzerine 16 ildeki Hür Dağıtım Şirketi işçileri direnişe geçmişlerdi.

İşveren, son olarak işçilere noter kanalıyla bildirim yaparak işyerlerini kapattığını ve iş akidlerini feshettiğini bildirmiştir.

Konuyla ilgili olarak bir açıklama yapan Basın-İş Sendikası yetkilileri işverenin, işyerlerini kapatma kararının yasal olmadığını; asıl amacının DİSK/Basın-İş'in sendikal örgütlenmesini kırmak olduğunu belirtmişlerdir.

İLERİCİ DERİ-İŞ KAZLIÇEŞME ŞUBESİNE FAŞİSTLER SALDIRDI

AP'nin 26 Mayıs'ta düzenlediği "Bayrağa Saygı" mitingi öncesi. Kazlıçeşme'de AP'liler ve onlarla birlikte çalışan MHP'li komandolar İLERİCİ DERİ-İŞ Kazlıçeşme Şubesine saldırdılar. Saldırganlar şube binasının kepenklerini kırdılar. camlara afişler yapıştırdılar, yetişemedikleri yerleri de kurşunladılar.

AP'li ve MHP'lilerin saldırı ve tahriplerinden sonra bir açıklama yapan İLERİCİ DERİ-İŞ Sendikası Genel Başkanı Kenan Budak, **"AP'liler, MHP ve Ülkü Ocaklı faşistler Kazlıçeşme'de işçilere, devrimcilere ve demokratlara sürekli saldırılar düzenlemiş 1. ve 2. MC döneminde birçok yurttaşı kahpece pusu kurarak öldürmüşlerdi. Yine aynı dönemlerde şubemize bir kaç defa saldırmışlar, tahrip etmişlerdir. CHP hükümetiyle birlikte saldırılar durmamış ve aksine faşistler hükümeti bir an evvel düşürebilmek için saldırılarına hız vermişlerdir. AP'li parlamenterlerin katıldıkları propaganda çalışmalarının bir uzantısı olan son saldırı, sermaye partilerinin tümünün işçi düşmanı olduğunun bir kanıtıdır. Faşist saldırılar ve faşizm ancak. işçi sınıfına. devrimci güçlerin birlikte mücadeleleri sonucu durdurulacaktır"** demiştir.

DİSK, İLERİCİ GENÇLER DERNEĞİ İLE İLİŞKİLERİ ASKIYA ALDI

DİSK Yürütme Kurulu, işçi sınıfının disiplinine uymadığı gerekçesiyle İlerici Gençler Derneği (İGD) ile **ilişkilerin askıya alınmasını** kararlaştırmış ve bu kararı bir genelge ile tüm örgüte duyurmuştur. DİSK Yürütme Kurulu'nun konuyla ilgili genelgesi özetle şöyledir:

«DİSK, devrimci sendikacılık anlayışının gerektirdiği devrimci sorumluluğunun bilinci içinde, 6. Genel Kurul kararları ışığında, tüm antiemperyalist ve antifaşist güçlerin tek bir cephede mücadele birliğinin sağlanması konusunda kararlı bir mücadele sürdürmektedir.

DİSK bu mücadelede kendi örgütsel bağımsızlığından ve ilkelerinden en küçük taviz vermeden faşizme, emperyalizme, tekellere karşı olan tüm parti, sendika, dernek, meslek örgütü ve kişilerle ikili ve çok yönlü ilişkiler kurmuştur.

DİSK bu yaklaşımının ilk örneğini faşistlerin **16 Mart** katliamından sonra **«20 Mart Faşizme İhtar Eylemi»** ile bütün demokratik güçleri eylem birliğine çağırarak ve ülke çapında iki saatlik iş bırakımı gerçekleştirerek ortaya koymuştur. DİSK'in demokratik güçlerin birliğini daha üst düzeylerde gerçekleştirmeye ilişkin diğer somut eylemi ise **1 Mayıs 1978** gösterisi olmuştur.

> **"**.. İşçi sınıfının sendikal birliğini parçalamaya yönelik çabalara giriştiği saptanan İGD ile ilişkilerin askıya alınmasına...**"**

DİSK bu kutlamanın en demokratik bir biçimde gerçekleşmesi için işçi sınıfının öncülüğüne inanan demokratik kuruluş ve siyasi partilerle ortak toplantılar yapmış ve dayatmacı olmadan ortak kararların alınmasını sağlamıştır.

Bu çalışmalarda DİSK, toplantıya katılan farklı siyasal görüşteki örgütlerin bağımsız siyasetlerine saygı duyulduğunu, ancak anti-emperyalist ve anti-faşist güçlerin birliğinin sağlanmasının ana amaç olduğunu tekrar vurgulamıştır.

Demokratik güçlerin eylem birliğini herşeyin üstünde tutan DİSK Yürütme Kurulu, **1 Mayıs 1978** gösterisinin çeşitli kurullarda gözden geçirilmesinden sonra, 22 Mayıs 1978 tarihli toplantısında, **1 Mayıs 1978** kutlamasının hazırlık aşamasında alınan kararlara itiraz etmediği halde, 1 Mayıs kutlaması sırasında bu kararlara ve işçi sınıfının disiplinine uymadığı ve **DİSK**'in örgütsel bütünlüğüne ve örgütsel bağımsızlığına saygı göstermediği, ayrıca üyesi olan bazı kişilerin **DİSK** üyesi sendikaların sınıf ve kitle örgütü olma özelliklerini unutup bu sendikaların bazılarının örgütsel bağımsızlığına müdahale ederek işçi sınıfının sendikal birliğini parçalamaya yönelik çabalara giriştiği saptanan İlerici Gençler Derneği (İGD) ile ilişkilerin askıya alınmasına karar vermiştir.»

SANSÜRE GİRMEMİŞ 'MADEN' FİLMİNİN GÖSTERİSİ YAPILDI

Sinema emekçilerinin ekonomik ve sosyal haklarını savunmak amacıyla kurulan Sine - Sen Sendikası, geçtiğimiz günlerde sansürden geçmemiş Maden filminin de gösterildiği bir toplantı düzenlemiştir. Sendikalar ve demokratik örgüt temsilcilerinin katıldığı toplantıda Sine - Sen yöneticileri, konuşmalar yapmışlar, sendikanın, sinema emekçilerinin her türlü sorunlarıyla, bu arada sinemanın sorunlarıyla ilgilendiğini, bu konularda sinema emekçilerinin görüşlerini savunduğunu belirtmişlerdir. Sine - Sen Ajansından, çağdışı sansür uygulamasıyla şimdiye kadar düşünce planında mücadele edildiği belirtilmiş, bundan böyle düşünce planında verilen mücadele ile yetinilmeyeceği açıklanmış ve tüm demokratik güçler bu mücadeleye katılmaya çağırılmıştır.

Sine - Sen'in gösterisini yaptığı Maden filmi, kömür madenlerinde çalışan işçiler, işverenler tarafından yapılan saldırıları, sarı sendikaların ihanetini ve işçilerin mücadelesini konu alıyor.

FINDIK-İŞ DİSK'E KATILDI

Giresun'da Olağanüstü Genel Kurul toplantısı yapan bağımsız **Fındık-İş Sendikası DİSK'e katılma kararı almıştır. 4500 üyesi** bulunan sendikanın **DİSK**'e katılma kararı oybirliği ile verilmiştir.

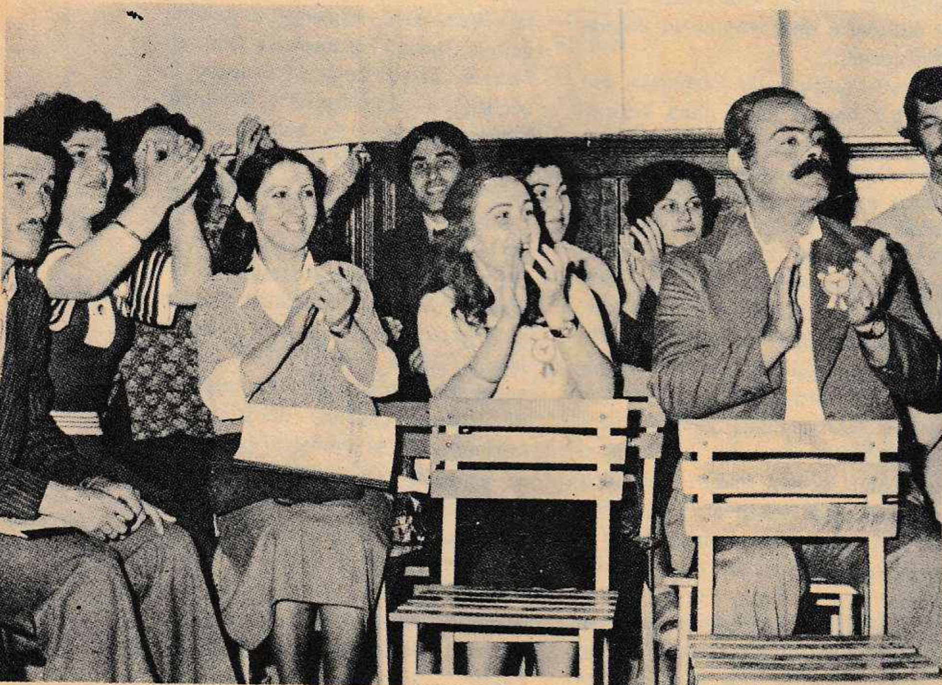
Fındık-İş Genel Kurulu'nda bir konuşma yapan **DİSK** Genel Sekreteri Fehmi Işıklar, Genel Kurul'un Türkiye işçi sınıfının birliği ve mücadelesi yolunda atılan adımlara önemli ölçüde güç katacağına inandığını belirterek sözlerine başlamış, düzenin bütün sorumluluğunun işçi sınıfı ile genel olarak emekçilerin omuzlarına yüklenilmek istenildiğini belirtmiştir. Işıklar, **DİSK**'in, işçi ve emekçilerin istemlerinin geliştirilmesi için ağırlığını hiç bir ödün vermeksizin koymağa devam edeceğini de söylemiştir.



Işıklar'ın konuşması özetle şöyledir: «Sömürülmek istemeyen işçiler **DİSK**'i seçmektedirler. **DİSK**, işçi sınıfımızın ve emekçi halkımızın çıkarlarıyla bağdaşmayan tüm girişimlere karşıdır. Türkiye işçi sınıfının sendikal birliği, verilen mücadeleler sonucu **DİSK**'te gerçekleşmeye yönelirken sınıf uzlaşmacılığı, patronların ve siyasal iktidarların koltuğunda sendikacılık yapma girişimleri gün geçtikçe etkisizleşmeye başlamışır.

İşte bu koşullar, Adana'dan Giresun'a, Kars'tan İzmir'e bütün Türkiye'de işçi sınıfının birliğini gerektiriyor. **DİSK**, herşeye rağmen büyüme yerine, devrimci sendikacılık ilkesini zedelemeyecek, sınıf ve kitle sendikacılığını geliştirecek ilkeli bir büyümeyi gerçekleştirmek istemektedir. Şu anda **DİSK** etrafında örgütlenmeye yönelik bir çok talep arasından sizlerin, Fındık-İş Sendikasının mücadeleci işçilerinin talepleri, **DİSK**'in ilkeli büyüme anlayışına uygun, **DİSK**'e güç katacak bir gelişme olarak değerlendirilmiştir.

Alacağınız karar, işçi sınıfımızın birliği adına atılmış gerekli bir adım olacaktır. Bu nedenle yöneticilerinizi ve sizleri **DİSK** adına kutlarım.»



YENİ HABER-İŞ PTT İŞYERLERİNDEKİ UYGULAMALARI KINADI

DİSK/Türkiye Yeni Haber-İş Sendikası İstanbul Şube Başkanı basına bir açıklama yaparak, «PTT Genel Müdürlüğü'nün 274 sayılı yasaya aykırı olarak, Türk-İş'e bağlı Haber-İş Sendikasının yetki alanını genişlettiğini belirtmiş ve bu davranışı sendikal özgürlüğün ortadan kaldırılmasına, sermayeye yakın sarı sendikaların beslenmesine yönelik bir girişim olarak nitelemiştir.

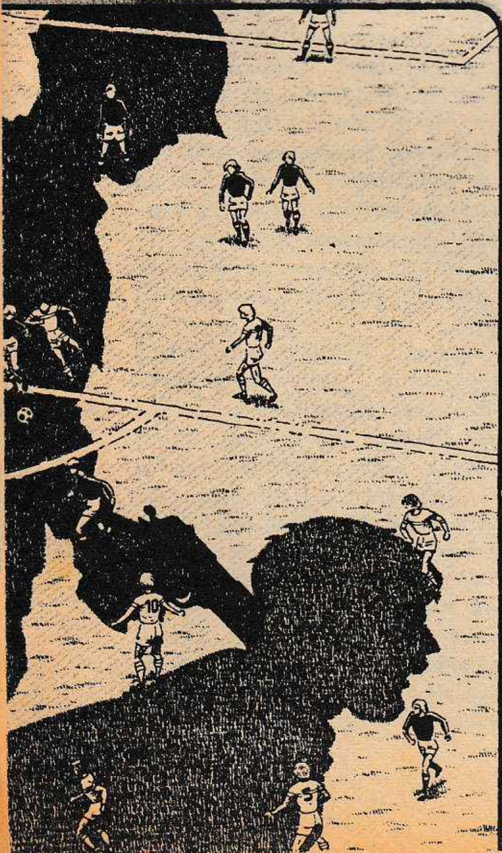
Açıklamada Türk-İş'e bağlı Haber-İş'in yaptığı toplu sözleşmelerin PTT Genel Müdürlüğünce DİSK/Yeni Haber-İş Sendikasının işyeri yetkisine sahip bulunduğu yerlerde de uygulanması eleştirilmiş, İstanbul Telefon Başmüdürlüğü 4. Şantiye işyerinde durum tesbitini sıfır oya karşı 205 oyla kazanmalarına rağmen işyerindeki yetkili sendikanın 8 aydan beri karara bağlanmaması da «düşündürücü bir davranış» olarak değerlendirilmiştir.

ARJANTİN 78

FUTBOL SÖMÜRÜ VE BASKIYI GİZLEMEK İÇİN KULLANILIYOR

Bugünlerde dünyanın en çok sözü edilen ülkesi kuşkusuz Arjantin. Basında, radyoda ve televizyonda hemen her gün uzun uzun Arjantin'den ve orada yapılmakta olan 1978 Dünya Futbol Kupası Finallerinden söz ediliyor. Bütün iletişim araçları finallerin açılışından günlerce önce kamuoyunun dikkatlerini Arjantin'e çekmek için yoğun çaba harcadılar. Dünya haberleşme ağının büyük bölümüne egemen olan uluslararası haberleşme tekelleri bu işe büyük yatırımlar yaptılar. Geniş kadrolarını ve olanaklarını Arjantin'deki futbol olayı için seferber ettiler. Uluslararası tekellerin bu işe yatırım yapmaları kendi işleyiş yasalarının bir gereğiydi Çünkü onların elinde «haber» de meta'dır. Amaçları daha çok kâr etmek olduğuna göre daha çok haber satmanın yollarını arayıp bulmak durumundadırlar.

Uluslararası haberleşme tekellerin dünya kupası finallerinin bu ölçüde ilgiyi çekmesinde gerçekten önemli payı vardır. Ancak, kupanın gördüğü ilgiyi tümüyle bu nedene bağlamak da gerçekçi bir yaklaşım olmaz. Kitlelerin spora duyduğu ilginin giderek artması da, gözlerin Arjantin'e çevrilmesinin bir başka nedenidir. Spor, gerçekte, insanların bedensel ruhsal ve zihinsel yeteneklerini geliştirmekte önemli bir araçtır. Sağlıklı insanlar dan kurulu sağlıklı toplumlara ulaşılmasında sporun önemli bir işlevi vardır. Ancak sporun bu işlevinin yerine gelebilmesi halk kitlelerinin spor yapma olanağına kavuşması ile mümkündür.



Kapitalist ülkelerde spor, onbinlerin seyrettiği olaylar durumundadır. Milyonlarca emekçinin spordan elde edebildiği, genellikle seyretme zevkidir. Buna karşılık sosyalist ülkelerde spor, yüzbinlerce emekçinin izlemenin ötesinde, yapma olanağına kavuştuğu bir düzeye getirilmiştir. Boksta, atletizmde, voleybolde, basketbolde, yüzmede 8-9 milyon nüfuslu bir Küba'nın, 20 milyon nüfuslu bir Demokratik Alman Cumhuriyeti'nin kaydettiği önemli aşamaların nedeni, kitlelerin spor yapma olanağına kavuşmasıdır.

Kapitalist-emperyalist sistemde sporun, bir başka işlevi daha vardır. İnsanların dikkatleri spor salonlarına, futbol alanlarına çekilerek toplumsal sorunlar arka plana itilir. Emekçilerin, işçilerin düzene, sömürüye duydukları kin, spor yarışmalarında rakiplere ya da daha ilkel bir biçimde hakemlere boşaltılır. Yüzbinlik stadlar, onbinlerin çelişkilerinin yumuşatıldığı, sorunların gizlendiği platformlardır. Semtlere gösterişsiz spor alanları yapmak yerine, yüzbinlik stadların gündeme alınmasının nedeni budur. Çok uluslu haberleşme tekelleri de bir yandan kârlarını artırmanın yollarını zorlarken bir yandan da kapitalist emperyalist sistemin ve dolayısıyle kendilerinin devamını sağlayacak bi çimde kamuoyu oluşturmayı amaçlarlar. «100 Yılın Oyunu» diye sunulan futbolun, gerçekte sömürü oyunlarını, faşist zorbalıkları gizlemek için kullanıldığı bir çok kez kanıtlanmaktadır. Örneğin İran Şahı'nın oğlu Prens Rıza'nın ne kadar iyi futbolcu olduğu, okulunun futbol takımının nasıl şampiyon olduğu, «İran'ı tanıtmak» için hazırlanan bir propaganda TRT'de bile gösterilmiştir. Ama, Prens Rıza''dan uzun uzun söz edilen, okul takımındaki maçlarının filmi bile gösterilen bu programda, İran'da suçsuz insanların niçin öldürüldüğün den hiç konu açılmamıştır.

Ama dünya giderek değişmektedir. İşçi ve emekçi sınıfların mücadelesi, ilerici aydınların bu mücadeleye omuz vermesi sonucu her alanda gelişmeler olmaktadır. Emperyalizmin basını beyin yıkama işini sürdürürken ilericiler de kamuoyunda yankılar uyandıran açıklamalarıyla gerçekleri açığa çıkarmaktadırlar. İran milli futbol takımının kaptanı İran'daki rejimi protesto amacıyla Dünya Kupasına gitmeyeceğini açıklamıştır.

İsveç'de, Fransa'da birçok batı ülkesinde, futbol takımlarının Arjantin'e gitmesini önlemek üzere kitlesel gösteriler düzenlenmiştir. Türkiye dahil birçok ülkede, Arjantin'de ilericilere, demokratlara, devrimcilere, sosyalistlere, komünistlere yapılan baskıları konu alan yayınlar yapılmıştır. Generallerin yönetimindeki diktanın Arjantin'de, emekçileri ezmekten, emperyalist tekellerin çıkarlarını korumaktan yana politikası eleştirilmiştir. Pinochet'ye özenen cuntanın, kupayı, dayandığı güçlerin çıkarı için kullanma propagandasının etkisi kırılmıştır. Uluslararası Gazetecilik Enstitüsü, Arjantin'de kupayı izleyecek spor yazarlarından cuntanın, halkı nasıl ezdiğinin de yazılmasını istemiştir. Öte yandan Arjantin Komünist Partisi'nin, Arjantin'e giden tüm yabancılara, "futbol kupası için yapılan seyahati, demokratik dayanışmaya dönüştürme çağrısı" dünyanın her yerinde yankılanmıştır. İşçi Sınıfı ve emekçiler bu dünya kupasında faşizmin ve sömürünün propagandasını etkisiz hale getirmekte başarılar sağlamışlardır.

"Yüzyılın Sporu" futbolun, faşizmi, sömürüyü örtmek için kullanılması giderek işlemeyen bir yöntem olacaktır.

DİSK'E BAĞLI SENDİKALAR

1 — **ASİS** 29 26 68
Gazi Mustafa Kemal Bulvarı, 112/16
ANKARA

2 — **ASTER - İŞ**
Çakırgöz Sokak 3/5 Hasköy
İSTANBUL

3 — **BASIN - İŞ** 26 30 24 - 26 30 25
Divanyolu, Klod Farer Cad. No: 12/2
Cağaloğlu, İSTANBUL

4 — **BANK - SEN** 48 22 96 - 48 81 25
Vali Konağı Cad. Yapı ve Kredi Bankası
Emekli Sandığı Tesisleri Kat: 5, Dai. 3 - 4
Nişantaşı, İSTANBUL

5 — **BAYSEN** 29 09 34
Necatibey Cad. Sezenler Sokak 1/10
Yenişehir, ANKARA

6 — **DEV - MADEN - SEN** 29 39 40 - 29 47 92
Necatibey Cad. Sezenler Sokak
Lozan Apt. No: 2/9
Yenişehir, ANKARA

7 — **DEVRİMCİ SAĞLIK - İŞ**
İnebey Mah. Valide Camii Sok. 34/5
Aksaray, İSTANBUL

8 — **DEVRİMCİ TOPRAK - İŞ** 29 63 48
Gazi Mustafa Kemal Paşa Bulvarı
Yönak Apt. Dai. 15, Kat. 5
Maltepe, ANKARA

9 — **GENEL - İŞ** 17 54 59 - 17 52 67
Süleyman Sırrı Sok. 2/4
Sıhhiye, ANKARA

10 — **GIDA - İŞ** 45 89 85
Refik Saydam Cad. 3/4
Tepebaşı, İSTANBUL

11 — **HÜR CAM - İŞ** 27 84 02
Divanyolu, Klod Farer Cad. 12/4
Cağaloğlu, İSTANBUL

12 — **İLERİCİ DERİ - İŞ**
Ordu Cad. No: 300, Kat: 3
Aksaray, İSTANBUL

13 — **KERAMİK - İŞ** 26 49 28
Divanyolu, Klod Farer Cad. 12/3
Cağaloğlu, İSTANBUL

14 — **LASTİK - İŞ** 75 15 65 - 75 15 66
Londra Asfaltı
Ahmet Kutsi Tecer Cad. 10/2
Merter, İSTANBUL

15 — **MADEN - İŞ** 48 50 74
Barbaros Bulvarı 58/2
Beşiktaş, İSTANBUL

16 — **OLEYİS** 18 25 27 - 25 54 19
Menekşe Sok. Muslu Apt. 28/14 - 15
Kızılay, ANKARA

17 — **PETKİM - İŞ** 17 48 10 - 25 15 78
İzmir Cad. Fevzi Çakmak Sok. 7/13
Yenişehir, ANKARA

18 — **T.İ.S.** 25 56 87 - 18 96 15
Tuna Cad. İnkilap Apt. 5/6 - 7
Yenişehir, ANKARA

19 — **TEKGES - İŞ** 25 31 93 - 18 89 99
İzmir Cad. Yaprak Apt. Kat: 6, No: 24/11
Kızılay, ANKARA

20 — **TEKSTİL** 26 85 90
Babıali Cad. Sıhhiye Apt. 19/3
Cağaloğlu, İSTANBUL

21 — **TÜMKA - İŞ** 75 15 65 - 75 15 66
Londra Asfaltı
Ahmet Kutsi Tecer Cad. 10/2
Merter, İSTANBUL

22 — **YENİ HABER - İŞ** 29 71 16 - 20 63 48
Mustafa Kemal Bulvarı
Tolluoğlu Apt. 71/1 - 2
Maltepe, ANKARA

23 — **YERALTI MADEN - İŞ** 29 66 92
Necatibey Cad. 22/21
Sıhhiye, ANKARA

15/16 HAZİRAN 8. YIL

